

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:45

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:45

Fredagen den 15 juli

1 § Allmänna frågor

Statssekreterare Oscar Wåglund Söderström

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 21 juni 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 18 juli 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat.

Några av oss har noterat att det är ganska oroligt på den ekonomiska fronten i Europa. Låt mig inledningsvis säga att jag talade med Anders Borg i går för att se vad det möjligen kan innebära för oss. Jag tar alltså det oerhört knappologiska perspektivet vad det innebär för Sveriges EU-nämnd att det är oroligt i Europas finansiella system.

Britterna blockerar att man skulle kunna använda kommissionens medel i dessa sammanhang. Det innebär att länderna utanför eurozonen inte kommer att bli engagerade. Det är alltså möjligt och även sannolikt att euroländerna kommer att sammanträda, men det kommer sannolikt inte att kräva att svenska ministrar deltar i några officiella ministerråd. Däremot kan det vara informella möten.

Det finns alltså egentligen ingen anledning för EU-nämndens ledamöter att ändra semesterplanerna. Däremot gjorde Anders Borg bedömningen att det kan bli ganska stökigt under både juli, augusti och september på de finansiella marknaderna. Det handlar om att förlänga lånen till Grekland eller ge lägre räntor eller längre amorteringstider. Där har länderna olika åsikter, och det är ganska öppet nu. Europeiska centralbanken har heller inte samma uppfattning som den tyska regeringen, och så vidare. Ovanpå detta har vi problemen i USA, med förhandlingarna där om hur man ska hantera sina skuldproblem.

Jag tänkte bara nämna detta för er information. Finns det några frågor kan jag försöka besvara dem. Annars går vi vidare till dagens dagordning.

Vi hälsar Oscar Wåglund Söderström och Frank Belfrage med medarbetare välkomna till dagens sammanträde. Vi börjar med de allmänna frågorna och statssekreterare Oscar Wåglund Söderström. Det finns A-punkter. Vill kanslichefen säga någonting om det? Nej. Finns det några synpunkter på den troliga A-punktlistan? Nej. De är utsända, så ni ska

höra av er senast under eftermiddagen för att få era synpunkter registrerade.

Då ber vi Oscar Wåglund Söderström om återrappport från mötet den 21 juni.

Anf. 2 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Herr ordförande! Det är trevligt att vara här i dag. Nämnden har fått rapporten från det föregående mötet i GAC, allmänna rådet, som hölls den 21 juni och där Birgitta Ohlsson deltog. Den huvudsakliga diskussionen ägnades åt slutsatserna för Europeiska rådet, som hölls den 23–24 juni. Diskussionen fördes utifrån utkastet till slutsatser som då fanns, och man fokuserade på ekonomiska frågor och även på migrationsfrågor, inte minst Schengenproblematiken, som ni säkert minns. Man antog rekommendationerna angående den europeiska terminen, alltså de landsspecifika rekommendationerna.

Sverige drev med framgång frågan om ett icke-återinförande av inre gränskontroll, som sedan också väldigt aktivt följdes upp av statsministern på Europeiska rådets möte den 23–24 juni. Tack vare Sveriges kraftfulla agerande togs möjligheten att införa inre gränskontroll när man ser ett ökat tryck mot de yttre gränserna bort från slutsatserna. Det blev alltså effekt av det svenska agerandet, måste jag säga. Statsministern har också rapporterat från detta möte i kammaren den 28 juni. Det var den ena punkten.

Den andra punkten handlade om trioprogrammet. Den inkommande trion Polen, Cypern och Danmark gjorde en kort presentation av 18-månadersprogrammet och lyfte särskilt fram frågor som den inre marknaden och MFF, det vill säga den fleråriga budgetramen eller det fleråriga finansiella ramverket, som det heter numera, som de två huvudsakliga prioriteringarna i programmet. Detta är frågor som kommer åter även i Polens ordförandeskapsprogram, vilket vi återkommer till lite längre ned på dagordningen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor?

Anf. 4 JENS HOLM (V):

Jag har några frågor om den fleråriga budgetramen, där kommissionen tidigare har föreslagit att budgeten kommer att växa och även att EU ska få egna möjligheter att ta ut pengar i form av moms eller någon transaktionsskatt. Såvitt jag vet är detta ingenting regeringen tycker om, och det är ingenting Vänsterpartiet tycker om. Det är väl egentligen ingenting som stöds av något parti i denna församling.

Jag tycker därför att det vore bra om vi här i nämnden kunde ge regeringen stöd och tydligt markera att vi inte stöder kommissionens förslag om att EU ska kunna ha någon form av beskattningsrätt och att budgeten ska kunna växa successivt under denna period. Jag undrar alltså hur de andra partierna i denna församling ställer sig till detta.

Anf. 5 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Herr ordförande! Tack så mycket för inlägget! Jag tänkte återkomma till MFF-diskussionen lite längre fram. Jag instämmer i det mesta av det du sade, Jens Holm – absolut. Kan jag återkomma till det lite senare?

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Ja, jag tror vi gör så. Finns det några ytterligare synpunkter på återrapporten? Nej. Då lägger vi den till handlingarna.

Punkt 3 är mer av en formaliapunkt. Har statssekreteraren något att säga om den? Nej.

Vi går vidare till punkt 4, och då kommer vi in på det Jens Holm också var inne på, nämligen den fleråriga budgetramen. Det är en presentation denna gång, och det är en informationspunkt. Det blir väl mer skarpt läge i dessa diskussioner vid EU-nämndens sammanträde i slutet av september.

Anf. 7 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Bara för att inleda med processen kan jag säga: Vi får väl se. Det är tänkt som en informationspunkt, och det är också det ordförandeskapet har sagt att man vill ha. Det är väl lite oklart om det bara kommer att bli en informationspunkt och kommissionen kommer att sitta oemotsagd på mötet. Vi har förberett ett inlägg i alla fall.

Tanken på måndag är att kommissionen ska presentera sitt budgetförslag som lades fram sent på kvällen den 29 juni, som ni kanske minns. Man planerar som sagt ingen diskussion, men det kan inte uteslutas. Vi har fått indikationer från andra medlemsländer om att de kommer att begära ordet i frågan. Regeringen ser av olika skäl med ganska stor oro på detta förslag. Det finns en rad bra satsningar, samtidigt som det helt saknas nedprioritering. Man har i stället bara lagt på och lagt på så att budgeten har växt, precis som Jens Holm påpekade. Det innebär en kraftig realökning av EU:s utgifter.

För att börja med det positiva kan jag säga att regeringen helt delar synen på att det behövs satsningar på saker och ting som har ett klart och tydligt europeiskt mervärde och där vi måste samarbeta för att nå resultat, till exempel FOU, alltså forskning och utveckling, samt innovationer, utbildning och infrastruktur. Det gäller inte minst EU:s utrikespolitik och också rättsliga och inrikes frågor såsom brottsbekämpning, migration och så vidare.

Detta tycker regeringen dock bara kan komma i fråga om minst motsvarande minskningar görs på de stora budgetposterna, det vill säga den gemensamma jordbrukspolitikerna och även sammanhållningspolitiken, alltså regionalpolitiken. Där har man föreslagit mycket blygsamma minskningar.

Tittar vi lite grann på budgetens nivå ser vi att kommissionen denna gång har valt att lägga ett antal stora poster utanför själva budgetramen, vilket inte är särskilt bra. Regeringens grundläggande syn är att allting egentligen ska ligga i budgetramen, för det ökar transparensen. Nu har man valt att öka antalet poster utanför, vilket gör att utgifterna ökar med ungefär 70 miljarder euro under sjuårsperioden eller ungefär 7 procent jämfört med i dag. Det är en alltför hög nivå. Vår position är att betalningsnivån bör frysas reellt sett jämfört med nuvarande budgetram.

När det gäller till exempel den svenska rabatten vill kommissionen avskaffa nuvarande rabattarrangemang som bland annat Sverige har tillsammans med ett antal andra länder. Det är bland annat Nederländerna och Storbritannien. Man vill ersätta det med en klumpsumma, vilket skulle innebära nästan en halvering av Sveriges rabatt på medlemsavgiften, som är ungefär 5 ½ miljarder kronor per år. Det är klart att Sverige med kraft motsätter sig detta.

Vad vi nu i stället ser är att den svenska avgiften med detta förslag riskerar att öka med ungefär 10 miljarder kronor om året. Man kan säga att 4 ½ miljarder, alltså ungefär hälften av det, är en direkt effekt av ökade åtaganden och minskade rabatter. Den andra delen, ungefär 5 ½ miljarder, skulle vara en effekt av just lågt genomförande och utestående åtaganden från tidigare budgetperiod. Det är också det som påverkar den svenska avgiften. Vi kommer förstås att kraftfullt motarbeta en ökad avgift för Sverige.

En annan fråga som är av vikt när det gäller MFF-förslaget handlar om strukturfondsstödet, alltså sammanhållningspolitiken. Vi anser att den bör reformeras kraftfullt, minska betydligt och dessutom fokusera på de minst välmående delarna av Europeiska unionen.

Kommissionen föreslår i stället att man inför en ny mellankategori, alltså mellan det som kallas mål 1 och det som kallas mål 2, som innebär att man ger permanent stöd till regioner som ligger på mellan 75 och 90 procent av EU:s bnp. Man kallar det transition regions. Saken är den att majoriteten av dessa regioner ligger i ganska rika medlemsstater. Det innebär att man faktiskt flyttar pengar från dem som behöver mest, alltså fattigare länder och regioner, till de rikare. Det är någonting som vi är väldigt kritiska till.

Vad gäller jordbrukspolitiken har man valt att denna gång lägga ett antal stora delar utanför budgeten. Bland annat ska man göra det möjligt för lantbrukare, bönder, att ta del av EU:s globaliseringsfond. Man inför också något slags försäkringslösning på EU-nivå, något slags skördeskadefond som vi helt klart tycker att det privata näringslivet i stället borde stå till tjänst med. Sveriges grundläggande åsikt vad gäller jordbrukspolitiken är att man ska utfasa direktstöden på sikt och helt och hållet ta bort till exempel marknadsåtgärder, interventionsåtgärder och så vidare, redan vid denna budgetperiods slut. Det finns inget sådant förslag från kommissionen just nu.

När det gäller egna medel och EU:s inkomstsida som togs upp här tidigare motsätter sig regeringen alla former av nya egna medel. De förslag som nu finns är att man ska införa en transaktionsskatt och en EU-moms. En del av momsintäkterna från medlemsländerna ska alltså gå direkt till Europeiska unionens budget. Det är någonting som vi ser med oro på, eftersom beskattningsrätten helt och hållet är och bör vara en nationell angelägenhet.

Denna fråga kommer att hållas ihop av det allmänna rådet, GAC, inte minst under hösten och inför de förhandlingar som stundar under det danska ordförandeskapet samt, får vi väl anta, även under det cypriotiska ordförandeskapet. Detta är de finansiella delarna. Det är viktigt att de finansiella delarna verkligen hålls ihop av det allmänna rådet, och sedan går till Europeiska rådet. Därefter kommer varje rådskonstellation för sig att få ta ställning till olika sektorsförslag från kommissionen. De handlar

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Med tanke på vad statssekreteraren sade inledningsvis bestämmer jag att vi ser denna punkt som en diskussionspunkt och inte bara som en informationspunkt. Finns det frågor och synpunkter?

Anf. 9 BO BERNHARDSSON (S):

Det har sagts några gånger, och det finns en stor samsyn – apropå Jens Holms inspel tidigare – i budgetfrågorna. Vi tycker inte att budgeten ska växa, framför allt inte som situationen nu ser ut i medlemsstaterna. Det behöver vi alltså inte uppehålla oss så mycket vid.

Däremot kanske man ska säga någonting som problematiserar synen på olika regionalstöd och det som kallas sammanhållningspolitik. Vi tror nämligen att det om det ska vara en sammanhållningspolitik på sikt inte är möjligt att utveckla det så att det bara är vissa länder – de allra fattigaste – som får del av stöden. Det är bara en anmärkning. Poängen är att det för att skapa sammanhållning måste finnas en delaktighet kring dessa program. Då tror vi att alla på något sätt måste inkluderas, även om det samtidigt är rimligt att större stöd går till områden som har stora behov av dessa insatser.

Sedan har jag en fråga när det gäller propåerna om egen beskattningsrätt. Om vi tittar i det pm vi har fått är det nämligen så att redan i dag går vissa tullinkomster och momsinkomster till att finansiera unionen. Det beslutas dock genom förhandlingar mellan medlemsstaterna, så det är ingen egen beskattningsrätt.

Jag frågar mig: Vad är det för propåer kommissionen egentligen skickar? I olika sammanhang stryker man nämligen under att man inte vill ha någon egen beskattningsrätt och att detta i stället kan ses som en vidareutveckling där man för in exempelvis en transaktionsskatt – om det nu skulle vara möjligt att göra efter att man har utrett det vidare. Eller så kan man, som de säger i Bryssel, ta en slice of moms, alltså ytterligare, om de vill ha tillgång till det.

Såvitt jag förstår är det dock fullt möjligt rent tekniskt att säga att man kan bestämma detta genom förhandlingar mellan medlemsländerna. Det är ingen egen beskattningsrätt, för det tycker vi är uteslutet. Vi ska inte bejaka egen beskattning. Det är alltså mer av en teknisk fråga. Visst är det väl möjligt att tänka sig denna typ av förändringar utan att man ger unionen egen beskattningsrätt.

Men, som sagt: Vi tycker inte att budgeten ska växa. Det är vi helt överens om. Vi är också överens på en hel del andra punkter, men jag skulle vilja ha synpunkter på den ställda frågan.

Anf. 10 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag tänker också på detta med sammanhållningsfonder och struktur-fonder. Det viktiga är ju hur pengarna används. De kan nämligen användas väldigt fel, så att det blir många motstående intressen. Vi kan titta lite grann på södra Europa, som tidigare har fått väldigt mycket. Det får de inte nu längre; efter utvidgningen har man dragit ned. De har använt

dessas pengar till att faktiskt bygga sönder länder totalt, skulle jag vilja påstå. De har inte tagit några miljöhänsyn och annat.

Det viktiga är alltså att det finns en kontroll av vad det som nu delas ut i strukturfondsmedel används till. Det har nämligen gått åt mycket till ren korruption också. Här måste man på något sätt försöka få pengarna att hamna där de gör nytta och inte skada. Det skulle jag alltså vilja att den svenska regeringen hade med sig i dessa diskussioner.

Anf. 11 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Herr ordförande! Jag tänkte börja med de egna medlen, så tar jag sammanhållningsfrågorna i klump sedan.

Detta är någonting som ordförande Barroso har gjort väldigt klart, att detta inte skulle innebära ny beskattningsrätt. Tittar vi krasst på förslaget ser vi att det väl inte innebär just en ny, egen beskattningsrätt. Vad regeringen ser är dock att det är ett första steg. Man går mot att EU får en betydligt större del av sin inkomstsida bestående av egna medel som man själv på något sätt disponerar över. Tullintäkterna utgör en ganska liten del av budgeten. Tanken är att transaktionsskatten och EU-momsen skulle ersätta den nuvarande moms-komponenten.

Vår grundläggande syn är att medlemsländerna själva genom avgifter ska finansiera budgeten och att det är det bästa sättet att hålla budgeten i strama tyglar och se till att den blir fortsatt restriktiv, vilket är viktigt inte minst i en tid där så många medlemsländer måste hålla sin ekonomi i strama tyglar.

När det gäller sammanhållningspolitiken och frågan om den bara ska omfatta fattigare länder är regeringens position den att vi ska ha en sammanhållningspolitik som omfattar alla medlemsländer. Det finns inget förslag om att avskaffa den helt för Sveriges del. Däremot ska fokus väldigt tydligt vara på de delar av unionen, regioner och länder, som behöver pengarna bäst, framför allt de nya medlemsländerna, skulle jag vilja säga. Jag tror att det under nuvarande budgetperiod är 52 procent som har gått till de gamla medlemsländerna, vilket egentligen är en felprioritering.

Samtidigt har vi frågan om gleshetskriteriet, som är fördragsfäst och som Sverige självklart kommer att arbeta aktivt för ska finnas kvar även för Sveriges del. Som Bo Bernhardsson säger: Ska det vara en sammanhållningspolitik ska hela Europa hålla samman. Däremot behöver man ordentligt skifta fokus och minska politiken både vad gäller volym och inriktning.

När det gäller Bodil Ceballos fråga om hur pengarna används är det alldeles riktigt så att man bygger sönder länder. Det finns alltid risk för det. Det handlar om inriktning och vad sammanhållningspengarna ska gå till. Då är det otroligt viktigt att sektorsförslaget eller den framtida politiken utformas så att det blir EU 2020-anpassat, att det blir konkurrenskraft som står i fokus och att det satsas mycket mer på forskning än på betong. Vi skulle kunna säga: Mer forskning och mindre motorvägar – och där det verkligen gör nytta.

Ett förslag som kommissionen lägger fram handlar om hur mycket av landets bni man så att säga får täcka med sammanhållningsintäkter. Den gränsen ligger i dag på ca 4 procent och föreslås ligga på 2 ½ procent.

Anf. 12 KARL SIGFRID (M):

När det gäller de egna medlen skulle det vara intressant att höra regeringen säga någonting om det politiska läget kring det. Hur ser man på förutsättningarna för att vi ska nå framgång med den svenska linjen givet de majoritetsförhållanden som finns? Hur ser sannolikheten ut för de olika möjliga utfall som denna process kan få?

Anf. 13 JENS HOLM (V):

Jag vill ta upp två saker. Det ena är: När det blir skarpt läge och vi måste förhålla oss till detta, hur kommer då beslutet att tas? Är det hela förslaget i en klump, eller kommer Sverige att kunna rösta emot vissa delar om det kanske finns någon del i förslaget som känns acceptabel? Det tycker jag är viktigt eftersom det finns så många punkter i detta som vi är motståndare till.

Det andra är att det vore bra om EU-nämnden kunde sätta ned foten och visa att det inte bara är regeringen som har en ståndpunkt utan en enig riksdag tycker att detta är ett dåligt förslag. Vi behöver i och för sig kanske inte fatta det beslutet nu; det kanske känns mer aktuellt att göra det i september. Då skulle vi just kunna göra hänvisningar till några av de punkter i detta förslag som vi verkligen inte tycker är bra.

Anf. 14 WILLIAM PETZÄLL (SD):

Jag vill återgå lite till det här med de utrikespolitiska posterna och budgeten som det talades om förut. Jag kan tycka att det är ganska oroväckande att man satsar en så stor del av utrikesbudgeten på länder som egentligen inte är i behov, i alla fall inte i skriande behov, av biståndspengar. Vi menar från Sverigedemokraternas sida att det finns stora besparingsmöjligheter på denna post.

Mina frågor är: Ser regeringen kanske något behov av att omfördela resurserna och satsa på länder som faktiskt är i behov av bistånd i stället för på länder som inte är det? Delar regeringen i viss mån uppfattningen att det finns ganska stora besparingsmöjligheter just inom utrikespolitiken?

Anf. 15 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr ordförande! Jag undrar över upprinnelsen till detta förslag och kanske snarast önskemålen från EU-kommissionen. Finns det någon efterfrågan hos några medlemsstater på denna typ av förändring och positionsförflyttning om hur budgeten ska finansieras, eller är det kommissionen som helt på egen hand sitter och önsketänker och sedan stängas med samtliga 27 medlemsstater?

Anf. 16 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Jag kan börja med Kenneth G Forslunds och Karl Sigfrids frågor om egna medel. Det hör ihop lite grann med det politiska läget.

Man får säga att det finns ett antal medlemsländer som tycker att detta är en ganska bra idé. Det är ett antal sydliga länder, medan det

nordliga gänget ofta är ganska mycket emot sådana här saker. Nuvarande ordförandeland är till exempel ganska positivt till ett ökat inslag av egna medel för EU.

En annan viktig aktör i detta sammanhang är Europaparlamentet. De har inte medbeslutande i alla dessa frågor ska vi komma ihåg, till exempel inte när det gäller egna medel, men de är väldigt drivande, inte minst vad gäller en expansiv budget och även vad gäller nya prioriteringar. Man lägger också på saker hela tiden. Samma sak gäller ökad satsning på egna medel. Här kan man säga att kommissionens förslag ligger ganska nära Europaparlamentets resolution i denna fråga.

När det gäller de som faktiskt ska fatta beslut om budgeten och de egna medlen tror jag att det är omöjligt att förutspå. Detta är ju till slut fråga om enhällighetsbeslut, så det är omöjligt att förutspå hur det kommer att gå. Sverige har dock med sig ett antal likasinnade länder när det handlar om synen på beskattningsrätt och synen på om EU ska få egna medel eller inte. Vi kommer alltså att fortsätta att driva denna fråga med kraft.

Beträffande hur besluten fattas går detta inte enligt det ordinarie beslutsförfarandet, utan detta är en ER-fråga, alltså en fråga för Europeiska rådet att lösa. Det har traditionellt varit ganska långa och segdragna förhandlingar just vad gäller budgetfrågan. Mycket talar för att det kan bli så även denna gång – någon gång nyårsafton sent eller under det cypriotiska ordförandeskapet 2012. Det är som sagt ett beslut av Europeiska rådet. Det handlar förstås i slutändan om att varje land får se om sitt eget hus och se till att man verkligen driver de få hjärtefrågor man har i denna fråga.

När det gäller sektorsförslagen, som alltså inte innehåller pengapåsar utan snarare är inriktningen på själva politiken, går det via QMV, alltså genom kvalificerad majoritet. Där handlar det således om att samla en blockerande minoritet eller en majoritet för det förslag man driver.

Vad gäller William Petzälls fråga om utrikesbudgeten kan jag väl bara säga något generellt i och med att just den detaljfrågan inte kommer att avgöras i detta sammanhang. Regeringen ser dock ett behov av ökad satsning inte minst på utrikesåtgärder. Det är en av de viktigaste frågorna Europeiska unionen har att ägna sig åt. Det gäller inte minst vårt närområde men också relationen till länder längre bort. Därför välkomnar vi att kommissionens förslag innehåller en stor ökning av detta redan nu, men vi vill förstås att det ska finansieras genom olika minskningar på andra poster. Kanske vill Frank Belfrage tillägga någonting i denna fråga?

Anf. 17 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Biståndsinsatserna är naturligtvis ett viktigt instrument i EU:s utrikespolitik, och EU har därför koncentrerat sig på just fattigdomsbekämpning och samtidigt olika insatser i samband med post-konfliktsituationer och annat. Prioriteringarna är väldigt tydliga. Vi har från Sveriges sida inte minst sett behovet av att öka utrikesbudgeten – inte nödvändigtvis bara för bistånd utan över huvud taget för att finansiera olika former av krishanteringsinsatser. Det är alltså ett av de moment vi ser positivt på i kommissionens förslag.

Samtidigt förutsätter det, som Oscar Wåglund har varit inne på, att helheten balanseras, det vill säga att det blir minskningar på annat håll.

Anf. 18 BO BERNHARDSSON (S):

Jag delar statssekreterarens uppfattning att detta sannolikt är ett försök att flytta fram positionerna för att på sikt få egen beskattningsrätt. Det är dock en ständigt pågående utbildningsprocess, så jag måste hänga fast vid frågan vad det är som skiljer de medel vi nu har från det man skulle kunna tänka sig i framtiden.

Jag läser innantill: Avgifterna kallas EU:s egna medel och består av intäkter från tullar och moms samt en bni-avgift. Jag förstår det som att allt detta – alla olika intäktskällor – kallas egna medel och beslutas i förhandlingar mellan medlemsländerna. Då blir jag lite konfunderad. Vad är detta med egna medel? Alla dessa intäktskällor ska nämligen sedan passas in i en budget som det också beslutas om enligt beslutsprocesserna.

Jag är lite krånglig, men jag vill förstå vad det handlar om. När vi använder begreppet ”egna medel” är det fortfarande så att det inte är någonting som kommissionen kan använda på eget bevåg, utan det ska beslutas om. Får jag ett klagörande? Skiljer det sig på något sätt? Det är medlemsförhandlingar i samtliga tre fall när det gäller intäktskällor.

Anf. 19 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Formellt kanske det är alldeles riktigt. Det stämmer; det är lite svårt att hålla reda på begreppen. ”Egna medel” är egentligen alla pengar EU över huvud taget har att hantera. Då ingår också bni.

Om vi säger så här, utan att ha siffrorna i huvudet: För ett antal år sedan var de traditionella egna medlen en betydligt större del av EU-budgetens intäktssida än vad de är i dag. Det gäller just de traditionella egna medlen, till exempel tullavgifter, och sockeravgifter som också fanns med då. Tanken är att kommissionen vill satsa mer på det som är traditionella egna medel, så att man har autonomi, att mer kunna styra över dessa medel. Det blir så om man till exempel inför en finansiell transaktionsskatt eller över huvud taget en transaktionsskatt där intäkterna direkt och utan egentlig förhandling är tänkta att gå till EU-budgeten.

Den residual man nu behöver fylla ut med, när man har gjort av med tullavgifter och sockeravgifter, är just bni-delen, som är enormt stor. Den är 70–80 procent av EU:s budget i dag. Det är alltså helt dominerande. Där har man egentligen ett mycket större förhandlingsutrymme, och medlemsstaterna har ett större inflytande över hur pengarna används.

Så tänker vi kring detta.

Anf. 20 BO BERNHARDSSON (S):

Jag ger mig inte där. Jag tycker inte att de har eget inflytande. Det är fullt möjligt att konstruera – jag förordar det inte; jag vill bara ha begreppen klara – även en transaktionsskatt så att det är medlemsländerna som förhandlar om uttaget och sedan bestämmer hur mycket som ska gå över till en EU-budget, såvitt jag förstår. Egentligen har de alltså inga egna medel att bestämma över. Det är i stället, så här långt, medlemsländerna

som bestämmer över intäktskällorna och budgeten. Så bör det också förbli.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Vill statssekreteraren tillägga något?

Anf. 22 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Jag tänkte lämna ordet till politiskt sakkunnige Johan Sandberg i denna fråga. Han är expert på området, får man väl säga.

Anf. 23 Politiskt sakkunnig JOHAN SANDBERG:

De traditionella egna medlen, som sockeravgifter och tullar, kan man inte härleda till ett ursprungsland. De kommer till Rotterdams hamn, och sedan går de in till EU-budgeten i större bemärkelse. Därför är det skilt från andra egna medel, vilket alltså är momskomponenten och bni, som är helt dominerande.

För att slippa härleda bakåt vilket medlemsland som bidrar med vad för att göra nettopositioner av det hela vill man ha en ökad andel som går direkt, till exempel en transaktionsskatt som kan jämföras lite grann med tullar. Då minskar kopplingen mellan medlemsländerna och intäkterna. Det är en federalistisk strävan från Europaparlamentet. Skillnaden mellan traditionella egna medel och andra egna medel, det vill säga momskomponenten och bni, är just svårigheten att härleda vilket land och vilka medborgare som har bidragit med detta. Det är det som är strävan.

Anf. 24 BO BERNHARDSSON (S):

Det var faktiskt klargörande. Tack!

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Det var väl jätteroligt att vi kunde tillfredsställa Bo Bernhardsson.

Jag sammanfattar på det sättet att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna och diskussionerna i denna fråga.

Vi går till punkt 5, Reformering av Europeiska unionens domstols stadga.

Anf. 26 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Tribunalen är en del av det som tidigare hette förstainstansrätten. Nu heter det tribunalen i och med Lissabonfördraget. Det är en del av Europeiska unionens domstol som har fått en betydligt mer ansträngd arbets-situation under de senaste åren inte minst vad gäller ökningen av antalet mål, komplexiteten av olika mål och genom att man har fått en utökad behörighet i och med Lissabonfördraget.

Detta har gjort att målbalanserna ökar konstant. Det blir nu oacceptabelt långa handläggningstider om man ser det i ljuset av rätten att få en rättvis rättegång i EU-domstolen. Det är därför mycket angeläget med en lösning. Det är regeringens grundläggande position att domstolen måste fungera oklanderligt. Den måste fungera väldigt effektivt inte minst för att den inre marknaden ska fungera.

EU-domstolen har lagt fram fem olika förslag till stadgeändringar, och ett av dem ska behandlas vid allmänna rådet nu på måndag. Det är

förslaget att utöka antalet domare i tribunalen från 27 till 39, det vill säga med tolv nya domartjänster. Förslaget är fortfarande i ett väldigt tidigt skede i processen. Man har bara börjat diskussioner i rådsarbetsgruppen. Vi tycker att det är lite prematurt att ta upp detta, men ordförandeskapet har ändå valt att få upp det på dagordningen.

Fördragen ger två möjligheter att lösa problemen. Antingen inrättar man en specialdomstol, det kan till exempel gälla hantering i immaterialrättsmål, eller så utökar man antalet domare i tribunalen. Det är de förslag som ligger. Regeringens position, om man väljer mellan dessa två, är att utökning av antalet domare är ett vettigt sätt att gå framåt, hellre än inrättandet av en specialdomstol. Det är inte minst därför att man inkorporerar domarna i en befintlig struktur och ökar flexibiliteten att ägna sig åt olika mål och så vidare.

När man tänker efter är en utökning med tolv domartjänster, från 27 till 39 tjänster, en enorm ökning. Det får absolut inte ersätta andra effektiviseringsåtgärder i domstolen. Det är också viktigt att det sker på ett budgetärt hanterbart sätt, till exempel successivt över tre budgetår. Vi skulle helst se att man försöker göra det inom befintlig ram, men tyvärr ser det inte ut som att man kan göra det. Fördelningen av nyinrättade domartjänster måste också ske på ett jämlikt sätt mellan medlemsländerna.

Det är viktigt att tribunalen fortsätter att se över sina egna rutiner för handläggning så att man inte stöter på detta problem igen. Det gäller att rutinerna effektiviseras så långt det bara går och att man använder befintliga resurser så ändamålsenligt som möjligt. Vi ser framför oss en första diskussion om detta på måndag.

Anf. 27 JENS HOLM (V):

Vad gäller specialdomstolar eller nya domartjänster tror jag preliminärt att regeringen gör rätt bedömning där. Specialdomstolar kan lätt nästan bli politiska domstolar. Man bestämmer att nu ska vi slå till hårt mot dem som fildelar eller annat och sätter upp en domstol för det.

Det som oroar mig lite grann är hur det kan påverka budgeten. Du sade själv, Oscar Wåglund Söderström, att det nog inte kan ske inom befintlig ram. Har regeringen gjort någon bedömning av hur mycket mer det kommer att belasta budgeten? Vi vet att domarlönerna inte är låga precis.

Anf. 28 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Herr ordförande! Vi föredrar att det skulle ske genom en omprioritering. Det är fortfarande inte klart om det kan göras eller inte. Givet det faktum att man inte skulle göra en omprioritering har vi räknat på detta. Kostnaden för tolv nya domare med kabinett och registreringspersonal, lokaler och övrig utrustning beräknas uppgå till 13,6 miljoner euro netto för det första året. Ett normalt år efter det, när man har tagit hand om de initiala kostnaderna, räknar man med ungefär 11,2 miljoner euro. För den svenska medlemsavgiften är effekten ungefär 3 miljoner kronor per år. Det är den beräkning vi har gjort.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför förhandlingarna under punkt 5.

Sedan har vi punkt 6, Presentation av ordförandeskapets program. Det är en informationspunkt.

Anf. 30 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Herr ordförande! Polska ordförandeskapet kommer att redogöra för sitt eget ordförandeskapsprogram inom ramen för trion. Jag tänkte nämna de tre huvudprioriteringar som man gör utan att egentligen gå in i detalj.

Den första punkten är det som man kallar för integration som tillväxt. Det handlar om frågor som rör budgetramen, som vi redan har berört, den inre marknaden, där det polska ordförandeskapet är enormt drivande, digitala agendan, små och medelstora företag och inte minst att försöka slutföra förhandlingarna om EU-patentet.

Den andra punkten handlar om ett säkert Europa där man blandar allt ifrån livsmedelssäkerhet till energisäkerhet, försvarsfrågor, övervakning av finansmarknaderna, som har varit ett stort ämne den här våren, Frontex, samarbete mellan EU och Nato och så vidare.

Den tredje punkten kallar man Europa drar fördelar av öppenhet. Den handlar om samarbete med EU:s grannländer. Polen är som bekant väldigt drivande tillsammans med Sverige inom ramen för Östra partnerskapet och också för fortsatt utvidgning av EU.

Sammantaget kan man säga att Sverige stöder prioriteringarna. De ligger i stor utsträckning i linje med våra egna, vilket är väldigt bra. Vi är glada över det EU-positiva anslag som den polska regeringen numera har. Det är oerhört välkommet. Den polske premiärministern fick också stående ovationer i Europaparlamentet häromdagen, kan jag nämna.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 7, Uppföljning av Europeiska rådet den 23–24 juni. Det gäller information från ordförandeskapet.

Anf. 32 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM:

Herr ordförande! Som jag nämnde har statsministern återrapporterat i kammaren den 28 juni från ER-mötet den 23–24 juni. Tanken med det polska ordförandeskapet den här gången är att man ska göra en uppföljning av vårens tre europeiska råd. Det förväntas bli en informationspunkt utan någon egentlig bordsrunda. Syftet med detta är att klargöra vad som ska uppnås i de respektive rådsformationerna under hösten. Det är tanken med den informationspunkten.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 7.

Punkt 9 är Övriga frågor. Finns det några sådana? Nej.

Därmed tackar vi statssekreteraren med medarbetare för i dag.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Vi går över till Frank Belfrage och utrikesagendan. Det finns A-punkter. Vill kabinettssekreteraren säga någonting, eller vill någon annan i nämnden ta upp A-punkterna? Senast kl. 14 ska man höra av sig. Ingen anmäler något intresse för att diskutera A-punkterna. Vi går vidare.

Det finns en återrapport från utrikesrådet den 20 juni.

Anf. 35 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Nämnden har fått återrapporten från FAC-mötet, och därför går jag inte in på den. På den lunchdiskussion som ägde rum var det enbart Mellanöstern som kom att diskuteras. Där diskuterades det som egentligen blir ingångsvärderna för dagens punkt om Mellanöstern. Vi kanske kan återkomma med det då.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag har en synpunkt som nämnden brukar återkomma till. Det är mer en formfråga. Vi får återrapporter från alla möten. Utrikesdepartementet är väldigt nogga med att inte ange vilka länder som säger vad, vilket gör att det ibland nästan blir lite farsartat och väldigt otillfredsställande att läsa.

Vi vill att Utrikesdepartementet anger vilka länder som säger vad och att det inte bara står "ett medlemsland". Det blir så otroligt torftigt. Andra statsråd och departement klarar detta, och EU-nämnden har genom åren visat att vi håller tätt. Jag tycker därför att det vore bra.

Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går över till dagordningen och punkt 3, Initiativ på GSFP-området. Det är en beslutspunkt.

Anf. 37 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Höga representanten Catherine Ashton kommer att presentera en lägesrapport om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, GSFP, på begäran från utrikesministrarna och Europeiska rådet. Det har även tillkommit olika initiativ från enskilda medlemsstater, bland annat den s. k. Weimartrojkan Frankrike, Tyskland och Polen. Men även andra medlemsstater har visat starkt intresse för en fortsatt dynamisering av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, därav denna lägesrapport.

Vi har menat att en sådan samlad diskussion på ministernivå kan bidra till att tillföra ett nytt momentum i den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och ge vägledning om hur krishanteringsinstrumentet, som är en central del av EU:s samlade utrikespolitik, kan vidareutvecklas. Vi tycker också att det är angeläget att diskutera hur EU:s målsättningar på detta område kan förverkligas i tider av knappa ekonomiska resurser. Jag tänker där på det tysk-svenska initiativet om pooling and

sharing som innebär att försöka finna synergier till exempel på utbildningsområdet och övningsområdet, och även på försvarsområdet, där man på olika sätt kan göra besparingar genom att samarbeta.

Rådsslutsatser har förberetts som nämnden har fått del av. Däri trycker man på behovet av en övergripande strategi för att på ett samlat och samordnat sätt utnyttja de verktyg som finns tillgängliga. Ytterligare utveckling inom GSFP är nödvändig, och Ashtons rapport välkomnas som ett viktigt tillskott. Slutsatserna hänvisar till Lissabonfördraget, som ju som bekant ger EU ökade möjligheter att agera effektivt och samlat i sin globala aktörsroll.

Samarbetet inom militär förmågeutveckling är desto viktigare då den ekonomiska krisen påverkar försvarsbudgetar. En möjlighet är som sagt att stärka det europeiska samarbetet med en långsiktig strategi för pooling and sharing. Det lyfts fram i rådsslutsatserna.

De brister som finns inom de civila kapaciteterna uppmärksammas i syfte att säkerställa tillgänglighet av utbildad civil personal, som har varit lite av en flaskhals. Fortsatt utveckling av nationella strategier och utökat samarbete mellan relevanta aktörer uppmuntras samt innan årets slut upprättandet av ett permanent lager för civila insatser och med olika materiel för kommunikation och annat som kan behöva lagras på förhand för att snabbt komma i gång.

Rådet efterlyser ytterligare åtgärder för att stärka EU:s förmåga att genomföra civila och militära krishanteringsinsatser och inte minst möjlighet till civil-militär samordning. Här konstateras att dagens system för planering och ledning av insatser behöver förbättras. Rådet ber den höga representanten att fortsätta att analysera tänkbara optioner, inklusive möjligheten av en permanent planerings- och ledningsförmåga.

Det är den sista punkten i rådsslutsatserna som är fortsatt en öppen punkt >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Från svensk sida har vi, om jag ska sammanfatta det, välkomnat en samlad diskussion på ministernivå. Det är angeläget med politisk uppmärksamhet för att ge samarbetet förnyad dynamik. Vi menar att diskussionen inte får bli en engångsföreteelse utan i stället bli början på en återkommande diskussion på politisk nivå om hur GSFP-samarbetet kan vidareutvecklas bland annat i ljuset av fördraget.

Vi vill utnyttja tillfället att slå ett slag för en översyn av den europeiska säkerhetsstrategin som är det strategiska ramverket för EU-verksamheten på området. Vi vill också peka på att utvecklingen i Nordafrika har visat på behovet av en ny sorts operativ insats i syfte att stödja transition och reformering i post-auktoritära samhällen. Därför måste man kunna utnyttja verktygslådans alla instrument på ett snabbt och effektivt sätt.

Vi vill även erinra om vårt förslag tillsammans med Finland om ett europeiskt fredsinstitut med nära förbindelser med EU som skulle kunna engageras i dialog och medling vid tillfällen där EU självt inte kan agera som sådant.

Anf. 38 BODIL CEBALLOS (MP):

Eftersom det är hemligstämplat har jag först nu läst detta. Jag har inte varit här tidigare och kunnat göra det.

I det kortfattade underlag som kommer från UD talas det mycket om civil-militär koordinering. Det återkommer sedan i resten av papperet i slutsatserna. Här i Sverige talar vi i varje fall inom biståndsvärlden väldigt mycket om att det inte får ske en sammanblandning av de civila och militära insatserna.

Det är någonting som militären i första hand gärna vill. Man anser att det ger en legitimitet åt de militära insatserna och de militära trupperna som befinner sig i något annat land någon annanstans medan biståndsaktörerna inte vill bli sammanblandade med det militära eftersom det innebär en större risk för de civila insatserna.

Där är det viktigt att vi har en gemensam hållning i Sverige. Det får inte vara så att vi å ena sidan talar om att det är en fara för de civila aktörerna medan vi å andra sidan tycker att det är väldigt bra. Jag känner av det lilla jag har hunnit läsa här att jag inte kan stå bakom detta utan vill anmäla avvikande mening för Miljöpartiets del när det gäller slutsatserna.

Vi talar mycket om en förändrad säkerhetssituation runt om i världen och att det är annat som är de stora hoten mot våra samhällen. Ändå talas det här om de militära förmågorna etcetera. Du sade någonting om att man behöver se över säkerhetsfrågan generellt. Där någonstans ska man börja. Vi ser inte samma hot som vi har sett tidigare.

Det är klart att det också måste finnas någon form av militär förmåga, men den får inte vara utgångspunkten och att vi sedan tittar på vad det är för hot. Vi måste se hoten först och sedan vad vi behöver. Det kanske inte är militär förmåga som är det allra viktigaste utan någonting helt annat.

Jag vill för vår del anmäla avvikande mening här.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Får jag be dig, Bodil Ceballos, att till dess att jag så småningom ska sammanfatta det hela fundera på hur du mer koncist formulerar det? Det ska fungera som alternativ instruktion till regeringen.

Anf. 40 WILLIAM PETZÄLL (SD):

Det är väl ingen hemlighet att inte heller vi kommer att stödja förslaget. Vi vill också anmäla avvikande mening. Jag ska sammanfatta det väldigt kort.

Vi anser till skillnad från regeringen att Sverige inte ska ställa sig bakom en fortsatt utveckling av säkerhetsarbetet som innebär ökad anknytning mellan EU och Nato och ökat fokus på militära insatser.

Anf. 41 JENS HOLM (V):

Jag har två frågor till kabinetssekreteraren. Den första är om regeringen gör bedömningen att detta kommer att leda till att utgifterna inom utrikes- och säkerhetsområdet kommer att öka och i så fall med ungefär hur mycket.

Min andra fråga rör offentlighet inom EU:s utrikestjänst. Jag skulle nästan säga att principen är att allt är hemligstämplat, och såvitt jag vet är det även för den svenska regeringen svårt att få del av olika rapporter från Ashtons sekretariat. Jag vill fråga om regeringen gör samma bedömning som jag gör här. I så fall borde det vara en konkret sak som Sverige

driver nu när initiativet läggs fram, att man måste öppna upp inom utrikestjänsten.

Anf. 42 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr ordförande! Kabinettssekreteraren sade här att en gemensam dynamisering efterfrågas av vissa medlemsstater. Då blir jag nyfiken på vad denna gemensamma dynamisering innebär och möjligen vilka medlemsstater det är som svetsat sig samman kring detta.

Kabinettssekreteraren redogör för optionen om att utreda en permanent ledningsstruktur. Hur ser den svenska regeringen på en sådan ledningsstruktur, även kontra den risk som alltid diskuteras och är omdebatterad i sammanhanget, med dubbla kapaciteter och dubbla strukturer framför allt visavi Natostrukturerna? Nu är inte Sverige, och ska icke heller bli, ett Natoland, men det är ändå intressant att diskutera detta.

Det ska fungera ute i praktisk verksamhet. Är det någonting som kan vara skadligt i den praktiska verksamheten är det just om det blir oklara och dubbla kommandokedjor. Därför är det väldigt viktigt att vi blir klara över hur det i framtiden skulle kunna fungera. Jag är också nyfiken på hur den svenska regeringen ser på detta.

Anf. 43 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag börjar med Bodil Ceballos fråga. Jag tror inte att man ska sätta likhetstecken mellan den civila dimensionen i en krishanteringsoperation och bistånd. Bistånd kan förekomma, men det är lika mycket fråga om diplomatiska insatser, rättsinsatser, polisinsatser, rättssäkerhets- och MR-insatser. Det kan förvisso också förekomma ett biståndsarbete.

Precis som Bodil Ceballos säger finns det situationer där det definitivt inte ska ske någon sammanblandning mellan biståndsinsatsen och den militära insatsen. Jag tror att vi här i nämnden har visat på ett exempel alldeles nyligen, nämligen när det diskuterades huruvida EU militärt skulle stödja humanitära insatser i Misratas hamn i Libyen. Där sade OCHA, FN:s kontor för humanitär samordning, att de inte alls var angelägna om att EU skulle gå in militärt. Precis med de argument som du sade ville de gärna sköta det själva eftersom riskbilden kunde se anorlunda ut.

Det är en situation. Sedan kan det finnas andra situationer som vi hade i Tchad. Där var insatsen just till för att säkra det humanitära tillträdet. Vi har fallet i Adenviken där den marina insatsen var till för att eskortera WFP:s livsmedelsförsörjning till det utsatta Somalia. Jag tror inte att man kan dra någon slags linje och säga kategoriskt att det aldrig får förekomma. Det får man se från situation till situation. I vissa lägen är det du säger i högsta grad relevant. I andra kan det vara befogat. Med civilt menas mycket mer än bara bistånd.

När det gäller frågan om EU och Nato, jag säger det beträffande SD-representantens fråga, handlar det väldigt mycket om det arbete som redan finns inbyggt i EU:s regelverk. Vid vissa krishanteringsinsatser ska man kunna samarbeta med Nato. Det är till exempel det som sker i fallet Libyen eller fallet Kosovo.

Jens Holm frågade: Kommer utgifterna att öka? Det är någonting som vi vill få utrett. Det är därför som det står i rådsslutsatserna. Ett viktigt ingångsvärde blir att titta på kostnadseffektiviteten och kostnadsfrågan.

Jens Holm frågar också om offentlighet. Det är en av de punkter som Sverige driver. I samband med den nya europeiska utrikestjänstens tillblivelse och tillskapande är vi angelägna om att få del av deras rapportering. Vi får del av en del, bland annat när de olika myndighetscheferna utomlands, EU:s representanter, medlemsstaternas beskickningar och EU-delegationen gemensamt gör en analys. De får vi naturligtvis del av. Det har också förekommit att vi i olika sammanhang har delgivit nämnden, eller i varje fall i samband med föredragningar hänvisat till, den information som vi har fått del av.

Kenneth G Forslund frågade vad som menas med dynamisering. Det är bland annat att se hur vi på effektivast möjliga sätt kan försöka utnyttja EU:s totala verktygslåda när det gäller krishanteringsinsatser. Mixen kan variera från kris till kris. Det gäller militära moment men också postkonflikt-insatser. Vi ska återkomma till det när det gäller Libyen.

Det är precis det man nu diskuterar. Hur ska vi bortom det som nu sker i militärt hänseende förbereda en transition och en övergång till ett normalt demokratiskt liv i ett nytt Libyen? Det kommer att krävas väldigt mycket i form av insatser framför allt av civil natur. Men under ett övergångsskede kan man mycket väl tänka sig att det kommer att finnas behov av militära observatörer och olika former av insatser för att övervaka att ett eldupphör till exempel hålls. Det handlar om mixen och hur man utifrån de erfarenheter som har gjorts bäst ska tillämpa detta. Det är lite vad som ligger bakom diskussionen.

Det frågades om ledningsstruktur. Erfarenheter har hittills visat att det kanske har varit lite av en svag punkt i EU:s planering för olika insatser. När man upptäcker hur snabbt saker och ting går kan det kanske vara bra att ha början till en ledningsstruktur färdig som liksom ett dragspel kan utvecklas, lite grann beroende på krisen och de resurser som behövs.

Dubbla strukturer ska naturligtvis i varje enskilt fall undvikas. Det tror jag inte har varit så stor risk när EU samarbetat med Nato, alltså att det skulle ha funnits någon form av dubbelspår eller överlappning. Det tror jag att alla har varit väldigt angelägna om att undvika till varje pris. Frågan har snarare varit: Ska även EU kunna ha en förmåga att snabbt träda in i olika krishanteringssammanhang? Därför är en utredning och analys av det behovet erforderligt. Det är ungefär bakgrunden.

Anf. 44 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag är helt medveten om att vissa civila insatser kan behöva militärt skydd. Det är dock viktigt att man har en tydliggjord avgränsning. När man talar med militära företrädare är det alltid det militära som går före. Man har en helt annan bild av vad civil-militär samverkan är än vad de civila företrädarna har. Därför är det viktigt att det är tydligt vad som är vad.

När man läser dokumentet lite översiktligt som jag har gjort nu ser man att det militära alltid kommer först. Men krishantering kan vara så oerhört mycket mer än en militär kris eller en kris där man måste använda sig av militär. Därför är det viktigt att man först tittar på vad det är för hot och kriser vi kan stå inför. Sedan bestämmer man sig för vad det är vi ska samordna, hur vi ska arbeta. Det kanske är någonting helt annat än militära förmågor som ska samordnas i första hand. Det vill jag ha med i detta.

Jag har haft en del diskussioner med både utrikesdepartementsfolk och Försvarsmaktens folk. Jag ser att det görs olika tolkningar av vad den civil-militära samordningen är. Därför är det viktigt att vi uppmärksammar det. I Sverige har vi en relativt klar distinktion i många sammanhang. Men i de andra länderna gör man kanske inte alls på samma sätt som vi gör.

Anf. 45 JENS HOLM (V):

Jag får tacka kabinetssekreteraren för svaret på mina frågor. I stort tycker jag att det är väldigt bra om Sverige driver offentlighetsfrågan och också frågan om att hålla nere väntade utgiftsökningar. För att jag ska vara riktigt nöjd vill jag ha sådana positioner tydligt uttryckta på papperet – när det gäller den svenska positionen. Så tycker jag inte att det nu ser ut.

Jag vill därför anmäla avvikande mening. Den lyder så här: Sverige borde motsätta sig de kraftiga utgiftsökningar som förväntas komma med initiativet på GSFP-området. Sverige borde också verka för en kraftigt ökad transparens inom utrikestjänsten. Sammanblandningen mellan militära och civila insatser måste undvikas. Vi motsätter oss också det ökade samarbetet mellan EU och Nato som föreslås i initiativet.

Anf. 46 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr ordförande! Om jag förstod det rätt skulle gemensam dynamisering tolkas som någon slags annorlunda mix av de olika åtgärder man kan jobba med och också effektiviseringar. Dock fick vi inget svar på frågan om vilka medlemsländer som drev detta. Jag kan dessutom lägga till en delfråga. Hur ställer sig den svenska regeringen till de ländernas synpunkter och förslag?

Anf. 47 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sverige stöder tanken på en effektivisering av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Vi ser ett behov av att försöka få bättre synergier mellan det militära och det civila. Det går inte att dra alla situationer över en kam. Det varierar från fall till fall. Jag kan hålla med Bodil Ceballos om att varje kris ska begrundas för sig innan man bestämmer mixen av insatser och sekvensen mellan de olika insatserna.

Som svar på Kenneth G Forslunds fråga vill jag säga att vi är öppna för förslaget att utreda en mer permanent ledningsstruktur. Vi vill se analysen av den utredningen innan vi tar slutlig ställning, men vi är öppna för att den sker.

Anf. 48 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag ser i punkt 4 att EU på grund av finanskrisen vill passa på att stärka samarbetet inom de militära förmågorna som en nyckelmetod för att bevara och utveckla militära förmågor i Europa. Jag vill gärna ha det förklarat.

Vi har en avvikande mening. Jag vill ha en tydlig avgränsning mellan civila och militära förmågor. Om man gör en ny säkerhets- och hotanalys

Anf. 49 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Den första frågan går tillbaka till ett tysk-svenskt initiativ som vi har redovisat i nämnden ett antal gånger. Det handlar om att man i tider av knappa resurser måste kunna se till att inte alla medlemsstater gör samma sak till stora kostnader. Man måste titta på vilka områden man kan samarbeta på och få till synergier som leder till besparingar. Det kan till exempel gälla övningsområdet och vilka former av styrkor som finns för krishanteringsinsatser. Det är ett initiativ som Tyskland och Sverige tog gemensamt för drygt ett halvår sedan och som vi har diskuterat här i nämnden ett antal gånger.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar: Det finns tre avvikande meningar, en från Vänsterpartiet, en från Sverigedemokraterna och en från Miljöpartiet. Det finns vissa beröringspunkter, men jag uppfattar dem inte som likalydande.

Det finns stöd för regeringens position under punkt 3.

Vi går över till punkt 4 om södra grannskapet, Syrien och Libyen, samt Libanon som tillkommit. Vi tar alla tre länderna på en gång.

Anf. 51 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Det är en samlingsrubrik, så det är mycket som kan komma att diskuteras. I första hand kommer de tre länder som ordföranden nämnde att vara i blickfånget, nämligen Libyen, Syrien och Libanon. Några medlemsstater kommer nog att vilja erinra om situationen i Egypten och de förestående valen i höst. Egypten är något av ett nyckelland, så jag kan tänka mig att det kommer några kommentarer om Egypten.

Jag ska rasht gå igenom de tre länder som kommer att vara i fokus för diskussionerna.

När det gäller Libyen väntas rådsslutsatser. Nämnden har fått ta del av ett utkast. Punkten är fortfarande öppen och diskuteras i dag. I dag är det ett möte i Istanbul med kontaktgruppen. Sverige är med i den nordiska delegationen. Denna gång är Danmark ledande, men Norge och Sverige är med i den danska delegationen. I Istanbul kommer kontaktgruppen att diskutera fortsättningen på Libyenkrisen och hur det internationella samfundet bäst kan rusta sig för en post-Gaddafi-utveckling.

Det är naturligtvis fortsatt osäkerhet på marken. De försök som har gjorts för att få till stånd en politisk lösning har hittills varit resultatlösa. Flera aktörer är aktiva. Det är enskilda medlemsstater i EU, som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, men också Turkiet och Afrikanska unionen och den kanal som vi tillmäter högsta prioritet, nämligen FN och FN:s särskilde representant den jordaniske före utrikesministern al-Khatib.

Vidare kommer man att uppmärksamma den humanitära situationen i den västra delen av landet som är fortsatt allvarlig. Som jag har nämnt har vi en ansökan från den internationella brottmålsdomstolen om en arresteringsorder mot Gaddafi och ytterligare två personer i regimen för brott mot mänskligheten. Målsättningen för EU är att tillsammans med

framför allt FN, Nato, Afrikanska unionen och Arabförbundet upprätthålla trycket mot Gaddafiregimen och att planera för hur EU bäst kan bistå en fredlig och demokratisk utveckling i Libyen efter konflikten. Vi menar att det är viktigt att det internationella samfundets postkonfliktstöd utgår från libysk efterfrågan och behov och leds av FN.

De slutsatser som ligger på bordet och är föremål för fortsatt diskussion lyfter fram EU:s fortsatta engagemang för att skydda civila i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolution. De lyfter också fram ett fördömande av de allvarliga MR-övergreppen och de brott som begås mot nationell humanitär rätt och fäster uppmärksamhet på ICC:s arresteringsorder. EU-ministrarna förväntas förklara att Gaddafi har förlorat all legitimitet, och kvarvarande lojalister uppmanas att distansera sig från regimen. Man kommer att uttrycka oro för den humanitära situationen. EU fortsätter att leverera humanitärt stöd och uppmanar till fullständigt humanitärt tillträde i västra Libyen.

EU kommer att också understryka angelägenheten av att skapa förutsättningar för ett övervakat eldupphör kopplat till en genuin och inklusiv politisk process. EU arbetar för en fortsatt sådan lösning under FN:s ledarskap i samarbete med de regionala aktörerna.

I rådsslutsatserna kommer man att uppmärksamma övergångsrådet TNC:s viktiga roll som representant och talesperson för det libyska folket i ett övergångsskede. EU fortsätter att se över möjligheten att bidra med finansiellt stöd till TNC och stödja TNC:s förmåga att upprätthålla lag och ordning och respekt för MR. Rådsslutsatserna kommer också att betona engagemanget för att stödja framväxten av ett stabilt Libyen genom en fredlig, transparent och inklusiv transitionsprocess. Vi bidrar redan med stöd till det libyska civilsamhället, men behovet av ett FN-koordinerat stöd från det internationella samfundet till en Libyenledd process understryks. EU kommer att bidra till en sådan process så fort omständigheterna tillåter.

Det är en sammanfattning av de rådsslutsatser som nämnden har fått.

Som jag nämnde inledningsvis kommer mycket av diskussionen att präglas av resultatet av kontaktgruppsmötet i Istanbul i dag. Diskussionen kommer också att handla om en värdering av möjligheterna till en politisk lösning och om de trevare som har förekommit om att försöka få till en politisk lösning mellan TNC och en avveckling av regimen i riktning mot en demokratisk utveckling.

En punkt som naturligtvis fortfarande är helt utestående är Gaddafis egen roll i en sådan process. Det internationella samfundet är helt på det klara med att han måste lämna. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det kommer alltså diskussionen om Libyen att handla om.

När det gäller Syrien kommer rådsslutsatser att ha förberetts i ljuset av den mycket allvarliga situationen med fortsatt allvarligt våld från säkerhetsstyrkorna mot civila. Det har dessutom intensifierats. Vi kan se vad som har hänt i Hama som är den fjärde största staden. Där hade vi den stora massakern 1982. Staden omringades förra helgen. Arresteringsräder genomfördes. Antalet dödsoffer överstiger nu 1 300 personer och drygt 10 000 är frihetsberövade. Flera MR-organisationer, bland annat Amnesty, pekar på grova MR-övergrepp. Vi kan också uppmärksamma de angrepp som skedde mot de franska och amerikanska ambassaderna

efter att de ländernas ambassadörer hade besökt Hama. Myndigheterna gjorde inte särskilt mycket för att skydda dessa två ambassader mot angrepp.

En nationell dialog har utlovats av Assad. Ett första möte ägde rum den 10 juli. Det har bojkottats av i princip hela oppositionen. Vice presidenten tillkännagav att målet är en övergång till en flerpartidemokrati. Trovärdigheten i det löftet är naturligtvis försedd med ett stort antal frågetecken.

Ett antal oppositionsmöten har tillåtits äga rum sedan slutet av juni. Nästa planeras till kommande helg. Delar av oppositionen har deltagit medan andra bojkottar dem så länge regimen förtryck fortsätter. Vi kan uppmärksamma att nestorn bland MR-försvarare, Haitham al-Maleh, har tillkännagivit att han tänker bilda en skuggregering.

Den humanitära situationen är oförändrad. Det är svårt att göra bedömningar eftersom vi har ett mycket begränsat tillträde. Medierna får inte vara där, och humanitära organisationer har mycket svårt att få tillträde. Det är många flyktingar till Turkiet där man hanterar situationen väl. Antalet syrier i Turkiet har minskat något; det är ungefär 8 500 mot tidigare 12 000.

EU:s ansträngningar, som Sverige aktivt stöder, handlar om att säkerhetsrådet måste ta sitt ansvar och vidta åtgärder och anta en resolution om det allvarliga läget i Syrien.

På sanktionsfronten beslutade vi, som nämnden vet, den 9 maj om en sanktionsregim. Det har gradvis vidgats den 23 maj och den 23 juni. Det är möjligt att det kan komma ytterligare åtstramningar på sanktionssidan.

Sammanfattningsvis är det ett helt låst läge. Frågan är om ekonomin eller någon form av utmattning hos regimen eller en folkresning kommer att vara den utlösande faktorn >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Mot den bakgrunden har de slutsatser förberetts som nämnden har fått ta del av, med olika former av fördömanden och en fortsatt betoning av att säkerhetsrådet måste ta sitt ansvar.

När det gäller Libanon är man överens om de slutsatser som rådet ska kunna anta på måndag. I korthet går de ut på att välkomna den nya regeringen som bildades den 13 juni och godkändes av parlamentet den 7 juli. Mikatiministären har kunnat börja verka. EU kommer därför i sina slutsatser att uppmuntra den nya regeringen att genomföra reformer och uttrycka en förväntan om åtagandet att genomföra FN:s säkerhetsråds-resolutioner.

Rådet kommer också att uttala oro för avsaknaden av tydliga åtaganden när det gäller samarbete med den särskilda tribunalen för Libanon. Åklagaren har, som vi vet, överlämnat en stämningsansökan mot fyra medlemmar av hizbullahorganisationen; två av dem är på mycket hög nivå. Det har redan föranlett hizbullahledaren Nasrallah att utesluta varje tanke på att några hizbullahpersoner skulle överlämnas för rättegång.

I slutsatserna uttalas oro för avsaknaden av ett tydligt åtagande från libanesisk sida med den särskilda libanondomstolen. Vi uppmanar därför regeringen att respektera och uppfylla de internationella åtaganden som har gjorts. Stödet till tribunalen, som är en oberoende domstol upprättad av FN: säkerhetsråd och som åtminstone tidigare har haft Libanons stöd,

2010/11:45

15 juli

måste upprätthållas. Därför uppmanas alla parter att samarbeta med tribunalen och agera konstruktivt återhållsamt.

Det är med koppling till detta som EU uttalar sin beredskap att fördjupa samarbetet med Libanon inom ramen för de nya principerna i grannskapspolitiken.

Det, herr ordförande, är i stort de tre huvudsakliga diskussionspunkterna.

Anf. 52 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr ordförande! Tack, kabinetssekreteraren, för föredragningen. Jag ska hålla mig till Libyenfrågorna. Det är välkommet att man nu på allvar diskuterar förberedelser för situationen efter det att den pågående konflikten är löst. Det har vi socialdemokrater efterfrågat tidigare. Det är oerhört viktigt att det sker för att inte Libyen ska hamna i en situation liknande den som Irak hamnade i efter att den diktaturen störtades. Då blev det ett handlingsvacuum som ledde till att det blev skådeplats för mycket oreda och elände. Därför är det oerhört viktigt att omvärlden är väl förberedd när diktaturen faller – det får vi väl ändå tro och hoppas att den ska göra.

De senaste dagarna har det förekommit uppgifter i medierna om att Gaddafi till franska företrädare ska ha uttryckt tankar om att försöka hitta en väg ut för egen del och frånträda makten. Ska vi ha någon som helst tilltro till de uppgifterna? Finns det något annat än medieuppgifter som tyder på att det finns signaler och önskemål från Gaddafi och närstående till honom om att han äntligen ska lämna?

Finns det något utöver det som framgår av förslaget till rådsslutsatser som den svenska regeringen kommer att framföra på mötet?

Anf. 53 WILLIAM PETZÄLL (SD):

Herr ordförande! Jag uppfattar att det här är en beslutspunkt och kommer att inkomma med en avvikande mening när det gäller Libyen.

Vi Sverigedemokrater har vid flera tillfällen påtalat att man har haft en ganska naiv och godtycklig inställning till vad alternativet kan bli i Libyen. För några dagar sedan kunde vi ta del av uppgifter från Human Rights Watch om att rebellstyrkor utsätter civila för mordbränder och olika former av trakasserier, att man begår stölder mot butiker och så vidare. Det gör inte saken bättre att det har kommit fram uppgifter om att Natomedlemmar, trots FN:s vapenembargo, har försett rebeller med vapen.

Vår ståndpunkt är att Sverige inte ska ha någon som helst militär inblandning i konflikten utan enbart sätta fokus på humanitära insatser.

Det här är uppgifter som borde oroa alla. Nu när konflikten har börjat lägga sig i Egypten kan vi se att kvinnor har fått ännu sämre villkor än tidigare. Där hade man samma naiva förväntansfulla inställning att om man bara får bort diktaturena kommer demokratin att blomstra. Det finns uppgifter om att det finns al-Qaidanhängare och andra högst tvivelaktiga krafter bland rebellstyrkorna.

Jag har alltså en avvikande mening som jag just sammanfattade.

Hur ser man från regeringens sida på de uppgifter som har framkommit?

Anf. 54 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag kan inte annat än hålla med Kenneth G Forslund om betydelsen av att vara redo för en post-Gaddafi-utveckling och att arbeta för en normalisering, försoning och demokratisering av samhället. Det kommer att kräva väldigt mycket. Libyen saknar konstitution och institutioner. Det har varit ett klansamhälle. Därför måste FN ta sitt ansvar. Vi är angelägna om att EU skickar en stark signal till FN om att förbereda sig för att hålla ihop detta. EU måste förbereda sig för insatser där man har egna komparativa fördelar. Det gäller framför allt på statsbyggnadsområdet.

William Petzäll frågade hur vi ser på MR-brott. De är förkastliga oavsett vem som begår dem. Därför har vi tagit på största allvar de uppgifter som har kommit från MR-organisationer när det gäller de MR-övergrepp som har skett. De är allvarliga oavsett vem som utför dem. Det är något som vi naturligtvis är angelägna om att uppmärksamma.

Kenneth G Forslund frågade vilken tilltro man ska tillmäta uppgifterna i medierna om olika förhandlingstrevare >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det finns ingen överenskommelse om hur parterna ska möta varandra, vilken roll Gaddafi-företrädarna ska ha och vad målsättningen med en transition ska vara.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är en av de första punkter som ska analyseras vid kontaktgruppsmötet i dag i Istanbul.

Anf. 55 WILLIAM PETZÄLL (SD):

När jag läste igenom det som rör situationen i Libanon kunde jag inte hitta något tydligt avståndstagande från Hizbullahs involvering i den libanesiska regeringen. Därför har vi från Sverigedemokraternas sida svårt att stödja den ståndpunkten, såvida det inte tillkommer ett mer kraftfullt avståndstagande.

Anf. 56 BODIL CEBALLOS (MP):

När man diskuterar de här frågorna med folk i Almedalen till exempel får man ofta frågan: Varför har ni inte militär i Syrien? Ni skickar ju militär till Libanon.

De syrier som jag har talat med här i landet vill verkligen inte att det ska skickas militär till Syrien. Men det händer ju ingenting. Vad kan vi göra förutom de sanktioner och påtryckningar vi har? Flyktingströmmarna till Turkiet är stora, sade Frank Belfrage tidigare; många finns där. Sverige skickar tillbaka människor till Syrien; vi utvisar folk dit. Det är lite motsägelsefullt, vill jag påstå.

Vad kan vi göra mer för att stötta Syrien? Det känns som om man inte kommer någonvart i den konflikten.

Anf. 57 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vad som saknas är en tydlig säkerhetsrådsresolution. Det är en av de punkter som EU lyfter fram inför måndagen. På samma sätt som säkerhetsrådet på sin tid uttalade sig om Libyen måste säkerhetsrådet nu säga något om det mycket allvarliga läget i Syrien. Det ökar trycket från det internationella samfundet på regimen och gör det möjligt att förbereda olika former av insatser. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Till skillnad från fallet med Libyen har det saknats ett entydigt uttalande från Arabförbundet. Det är den regionala organisation vars synpunkter man efterlyser på den här punkten. Arabförbundet har så här långt varit utomordentligt lågmält och tyst i Syrienkrisenfallet.

Anf. 58 BODIL CEBALLOS (MP):

Att säkerhetsrådet stoppar resolutioner beror på att vissa länder hade väldigt bråttom när Libyenresolutionen antogs. I det här fallet vill man från syriernas sida inte ha en militär intervention. Det här är inte samma situation.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finns det en avvikande mening från Sverigedemokraterna som är emot en militär närvaro i Libyen, och man saknar ett avståndstagande från Hizbullah i samband med Libanonslutsatserna.

I övrigt finns det stöd för regeringens position under punkt 4.

Vi går över till punkt 5, Klimatförändringar och säkerhet.

Anf. 60 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Utrikestjänsten och kommissionen har inför mötet på måndag lagt fram ett gemensamt reflexionspapper med förslag på att stärka EU:s kapacitet för att bedriva klimatdiplomati. EU:s klimatdiplomatiska roll inom klimatförhandlingarna och när det gäller att hantera konsekvenserna av miljöförändringarna tas upp. Papperet lyfter fram vikten av att klimatfrågan ges en framträdande roll i EU:s kontakter med strategiska partner i tredjeland samt att utrikestjänsten bör ges en tydligare och mer framträdande roll i EU:s klimatdiplomati. Från svensk sida välkomnar vi att EU:s roll som global aktör inom klimatdiplomatin stärks. Reflexionspapperet ligger i linje med de rådsslutsatser om klimat och säkerhet och klimat och utveckling som antogs under det svenska EU-ordförandeskapet 2009.

Det talas i sammanhanget om att ge nya uppgifter till utrikesrådet, FAC, och till utrikestjänsten. Det är naturligtvis viktigt att identifiera och lyfta fram mervärdet av insatser från respektive institution och rådskonstellation för att undvika dubbelarbete.

Nu är det på det sättet att de rådsslutsatser som utrikestjänsten EAS lade fram har dragits tillbaka, för det råder motsättningar i medlemsstatkretsen om hur slutsatserna ska skrivas, framför allt huruvida man ska välkomna och lyfta fram det reflexionspapper som höga representanten Catherine Ashton och kommissionen har lagt fram. Det är alltså just i det här ögonblicket oklart om det blir några rådsslutsatser, men det är möjligt att vi kommer att få veta mer om detta senare i dag, och i så fall kommer vi naturligtvis att skicka över slutsatspapperen till nämnden.

Nu säger Martin Rahm till mig att man tydligen under den senaste timmen har kommit överens om någon form av text i rådskonstellationen i Bryssel. I så fall ska den antas i tyst procedur fram till i eftermiddag. Men den bygger på samma grundelement som nämnden redan har fått del av.

Jag har inte själv sett texten, men vi kommer att överlämna den så fort vi har den.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet. Eftersom kabinetssekreteraren säger att texten i huvudsak redan finns på bordet här föreslår jag att vi går till beslut.

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 5.

Punkt 6 är struken.

Vi går till punkt 7, Fredsprocessen i Mellanöstern.

Anf. 62 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vi vet inte riktigt för ögonblicket om det kommer att bli rådsslutsatser eller inte, men det lutar åt att det blir det. Anledningen till osäkerheten är att man har väntat på kvartettens möte på ministernivå, som ägde rum i måndags den 11 juli men som slutade helt inkonklusivt. De fyra parterna FN, EU, Ryssland och USA kunde inte enas om något uttalande, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< September var ju den tidsmålsättning som tidigare har uppställts från kvartettens sida och inte minst från amerikansk sida i Obamas olika tal.

Det kommer naturligtvis att bli en diskussion om hur man ska analysera situationen efter >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< och inför generalförsamlingen i höst, liksom om de signaler som kommer från palestinsk sida om att begära någon form av erkännande – oklart på vilket sätt – av Palestina som stat i generalförsamlingen i höst.

Om det blir slutsatser räknar man med att de kommer att bli korta och omfatta tre punkter, nämligen för det första en hänvisning till EU:s position och slutsatserna från december 2009, som togs fram under svenskt ordförandeskap, och från december 2010, för det andra stöd för höga representanten Ashtons insatser så här långt i att driva EU:s ståndpunkter och för det tredje en uppmaning till parterna att återgå till förhandlingarna. Detta är utgångsläget.

Anf. 63 WILLIAM PETZÄLL (SD):

Herr ordförande! Två saker tycker jag är viktiga att ta upp här. Det är en oerhört komplex fråga. Dels är det viktigt att man återupptar fredssamtalen, dels att man lägger tyngdpunkten på att bägge parter i konflikten avhåller sig från provokativa handlingar.

För min del tycker jag att man har en alldeles för ensidig fokusering på en part i det här fallet, nämligen Israel. Jag tycker att det är mycket olyckligt. Det är två parter som är inblandade, och den andra parten har minst lika mycket ansvar för hur situationen ser ut, om inte mer ansvar för hur allvarligt det har kommit att bli.

Jag tycker att den ensidiga fokuseringen har fått alldeles för stora proportioner. Jag skulle vilja hävda att det trots allt är den andra parten, det vill säga Palestina, som har stått för de mest provocerande handlingarna. Israel har fått kritik enbart för att man väljer att försvara sig mot det största hotet mot landets säkerhet. Det tycker jag är helt absurt.

Vi efterlyser ett bredare perspektiv i den eventuella rådsslutsatsen.

Anf. 64 KENNETH G FORSLUND (S):

Jag tar fasta på ordförandens uppmaning om att vi skulle avsluta det här mötet i rimlig tid i dag. Jag konstaterar att Socialdemokraternas uppfattning även den här veckan är att Sverige borde vara pådrivande i fråga

om ett erkännande av Palestina som stat. Jag utgår från att regeringens uppfattning även den här veckan är att det just för ögonblicket vore att hasta lite för fort, även om vi är överens om ambitionen.

Den senaste tiden har det varit uppmärksamhet kring Ship to Gaza, som har blivit kvar i grekisk hamn, åtminstone ett flertal av båtarna. Här är det en EU-medlem som har agerat väldigt byråkratiskt effektivt för att se till att kvarhålla båtarna så att de inte har kunnat avsegla. Det finns ju även svenskar som är aktiva i detta. Har regeringen på något vis blandat sig i detta och haft synpunkter gentemot Grekland när det gäller just det? Nu är det ju inte föremål för några rådsslutsatser, men jag är ändå nyfiken på det.

Anf. 65 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Låt mig först nämna att detta med att förmå parterna att avstå från provocerande uttalanden naturligtvis är en känd punkt som EU driver i alla sammanhang, och den gäller båda sidor. Den gäller både säkerheten för Israel och naturligtvis även de folkrättsstridiga bosättningarna, som EU också har velat uppmärksamma.

När det gäller frågan om erkännande är det precis som Kenneth G Forslund säger. Situationen är precis densamma. Vi tycker att nu inte är ögonblicket att uttala hur vi ska agera i generalförsamlingen till hösten på den punkten. För övrigt har vi heller inte sett det förslag som nu har kommit och som kommer att framställas från palestinsk sida.

Beträffande Ship to Gaza har Sverige framför allt engagerat sig för den konsulära dimensionen och de svenskar som var inblandade. Några av dem blev också ett kort tag omhändertagna av grekiska hamnmyndigheter, och där engagerade vi oss för att se till att de snabbt kunde släppas på fri fot. Sedan har Sverige inte framfört några speciella synpunkter på hur Grekland i enlighet med de regler som finns för internationell maritim verksamhet tillämpar sina riktlinjer i de grekiska hamnarna.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Jag ska ställa en fråga till Sverigedemokraterna. William Petzäll tyckte att det var ensidigt fokus på Israel och efterlyste ett bredare perspektiv. Ska jag uppfatta det som en avvikande mening? Okej.

Då finns det en avvikande mening från Sverigedemokraterna med detta innehåll och i övrigt stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna under punkt 7.

Punkt 8, Pakistan, är en beslutspunkt. Om jag har förstått rätt, kabinetssekreteraren, har frågan om handelslättnader för Pakistan gått i stå på grund av konflikt med WTO-stadgan. En mycket kort bekräftelse är helt tillfredsställande.

Anf. 67 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det stämmer, herr ordförande! Diskussionen har fastnat i WTO, framför allt när det gäller genomförandet av en så kallad waiver, som ju var EU:s linje i WTO. Det har inte kommit längre, och därför har vi inte kunnat få till genomförandet av de riktlinjer som stats- och regeringscheferna gav redan i höstas i samband med Europeiska rådet den 16 september. Detta erinras det om i slutsatserna, liksom om diskussionen om behovet av ekonomiska reformer och av att slå vakt om MR- och demokra-

tidimensionen i Pakistan. Det lyfts fram i målsättningarna, men samtidigt lämnas dörren öppen för ett fortsatt och fördjupat engagemang från EU:s sida när det gäller Pakistan framöver, både på den ekonomiska och på den politiska sidan. Det är det slutsatserna handlar om.

2010/11:45

15 juli

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Då summerar jag detta med att det finns stöd för regeringens position under punkt 8, Pakistan.

Vi går över till punkt 9, Afghanistan. Det är en beslutspunkt.

Anf. 69 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Detta går tillbaka på ett initiativ från inte minst svensk sida om behovet av en strategisk diskussion om Afghanistan inför Bonnkonferensen, som ska äga rum i december och där diskussionen mycket kommer att handla om hur transitionen äger rum, det vill säga hur man överlämnar säkerhetsansvaret till de afghanska myndigheterna i enlighet med både London- och Kabulkonferenserna. Man ska också planera för ett fortsatt samspel med Afghanistan bortom 2014. Där är kanske en av huvudpunkterna att utarbeta ett mandat för en förhandling om ett avtal mellan EU och Afghanistan som ska kunna omfatta ekonomiskt samarbete, olika former av stöd till det civila samhället med mera, liksom hur de civila insatser som EU gör, framför allt på polissidan, ska kunna utvecklas och stärkas.

Jag sammanfattar snabbt slutsatserna. Det är detta som är huvudpunkterna. Sedan har vi varit mycket angelägna om att inte minst också flagga för det fortsatta problemet med opiumodlingen och narkotikahandeln, som fortsatt är lite av en cancersvulst i det afghanska samhället som vi menar att vi måste ta itu med, inte minst med hjälp av FN:s organ Undoc, som har speciell kompetens på området.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 9, Afghanistan.

Punkt 10 är struken.

Punkt 11 är Övriga frågor. Finns det några sådana?

Anf. 71 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Det är möjligt att Cypern kommer att vilja orientera om den olycka som inträffade i en av de cypriotiska hamnarna, där ett fartyg lastat med ammunition exploderade med ett stort antal döda – tolv döda. Såvitt man förstår är det en olycka som inträffat, men jag tror att den cypriotiska ministern kommer att vilja orientera sina kolleger om denna förfärliga olycka.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för detta och säger tack för i dag till Utrikesdepartementets företrädare.

3 § Jordbruk och fiske

Statssekreterare Magnus Kindbom

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 28 juni 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 19 juli 2011

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statssekreterare Magnus Kindbom med medarbetare välkomna. Eftersom vi ligger efter tidsschemat ska vi vara medvetna om att huvudpunkten är den nya fiskeripolitiken, så att vi försöker fokusera på den.

Det finns A-punkter. Finns det några synpunkter på dem?

Anf. 74 JENS HOLM (V):

Det var ju överläggningar med tyst medgivande, och då blev det en majoritet i nämnden som ställde sig mot avtalet med São Tomé och Príncipe och med Seychellerna. Jag undrar om detta har varit uppe på rådsnivå och om regeringen i så fall agerade i enlighet med det som nämnden beslutade, alltså att motsätta sig de två avtalen.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Vi dömer av att detta ligger under återrapporten.

Anf. 76 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Partnerskapsavtalen med Seychellerna och São Tomé och Príncipe var uppe för skriftligt samråd precis som ledamoten säger. Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna anmälde då avvikande mening. Sverige har därför vid rådet den 12 juli röstat nej. Det vi röstade nej till var det slutliga, formella ingåendet av protokollet, alltså det sista steget i processen för att förnya protokollet med de bägge länderna. Sverige röstade i enlighet med det som beslutats i det skriftliga samrådet.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Avgjordes det med kvalificerad majoritet?

Anf. 78 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ja, just det. Sverige var det enda land som röstade emot.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Finns det något övrigt att ta upp under A-punkter eller återrapport? Nej. Vi lägger återrapporten till handlingarna och den troliga A-punktslistan till kl. 14.

Då går vi över till den aktuella dagordningen. Där har vi punkt 4, Ordförandeskapets arbetsprogram. Om det är några frågor på detta är det avgränsat till miljö- och jordbruksutskottets fackområden. Men vi har som sagt fokus framåt, på den nya fiskeripolitiken.

Anf. 80 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Det polska ordförandeskapet kommer, som sedvanligt för inkommande ordförandeskap, att presentera sitt program för det kommande arbetet i rådet. Det här är en informationspunkt. Ingen diskussion om den här frågan väntas på rådet.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 4.

Så går vi till punkt 5 om främjandeåtgärder. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 82 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Det här är ett initiativ som kommissionen har tagit och som syftar till att förbättra och effektivisera dagens system för säljfrämjande. Nuvarande politik för säljfrämjande kom till på 1980-talet. Det är därför hög tid att föra en djupare diskussion om hur systemet kan göras mer effektivt.

Regeringens övergripande ståndpunkt är att informationskampanjer och säljfrämjande åtgärder inte ska finansieras med offentliga medel. Företag och organisationer bör själva stå för de kostnader som uppstår i samband med den här typen av åtgärder.

Inför det faktum att systemet redan existerar ligger det i svenskt intresse att bevaka att gemenskapens medel nyttjas så effektivt som möjligt. Det är till exempel viktigt att medlemsstaternas deltagande med finansiering förblir frivilligt och att regelverket kan tillämpas på ett sätt som innebär att alla medlemsstater behandlas lika, det vill säga att produkter från jordbruk i norra Europa ges samma möjlighet att omfattas av programmet som produkter från södra Europa.

För svensk del är det också angeläget att se till att regelförenkling eftersträvas samt att stöd till marknadsföring av hälsoskadliga produkter, till exempel tobak och alkohol, undviks.

Anf. 83 JENS HOLM (V):

Nu är detta en grönbok, så det är väl inte skarpt läge än, men det är bra om Sverige redan i det här stadiet är tydligt och driver den position som statssekreteraren just redogjorde för. Jag tycker dock att man borde kunna gå ett steg längre. Eftersom det här är en grönbok är ju alla bollar i luften. Då borde väl Sverige kunna säga att dessa reklampengar över huvud taget ska bort, för det är väl egentligen den svenska linjen. Nu pekar man i stället på att detta redan existerar och att vi därför får förhålla oss till det, men nu har vi chansen att klart och tydligt säga att detta ska bort och att företagen själva får sköta reklamen för sin korv, sina ägg eller vad det nu kan vara.

Anf. 84 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Det är en relevant fråga. Enligt min och vår bedömning uppnås ingenting genom ett svenskt avståndstagande i det här läget. Grönboken handlar inte om säljfrämjandets vara eller inte vara. Systemet är redan etablerat och har också ett brett stöd i EU. Därför handlar vårt svenska intresse om att på ett så konstruktivt sätt som möjligt medverka till att unionens

medel används på ett mer effektivt sätt i framtiden. Det är den utgångspunkt som vi har haft.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag tycker att det ligger något i Jens Holms ståndpunkt. Förstahandsalternativet är att vi inte vill ha det systemet över huvud taget. Andrahandsalternativet är att man använder det så effektivt som möjligt, givet att det finns.

Vill Jens Holm lägga till något?

Anf. 86 JENS HOLM (V):

Jag får anmäla avvikande mening som gäller just att Sverige borde verka tydligt för att de säljfrämjande åtgärderna ska avvecklas.

Anf. 87 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Det som nu ska ske vid rådet är en presentation från kommissionens sida. Det är inget ställningstagande vid det här tillfället.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag med att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna men med avvikande mening från Västerpartiet i enlighet med Jens Holms yttrande.

Vi går vidare till punkt 6, Reformen av den gemensamma fiskeripolitiken.

Anf. 89 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Herr ordförande! Nu har vi kommit till en fråga som kommer att uppta en stor del av vår tid under det närmaste året. I onsdags lade EU-kommissionen fram sitt förslag till en ny gemensam fiskeripolitik, och därmed närmar sig den snart tio år gamla gemensamma fiskeripolitiken nu sitt slut. Många lärdomar har dragits, och många förbättringar har även gjorts under de tio åren. Det står dock klart att EU:s fiskeripolitik till stora delar inte har hållit måttet och inte levt upp till de rättmätiga förväntningar på en hållbar fiskeförvaltning som finns.

Vi vet att rätt utnyttjad ger den gemensamma fiskeripolitiken stora möjligheter. Fisk är en viktig resurs som födoämne men också för sysselsättning och inte minst för upprätthållande av balansen i vårt ekosystem. Felaktigt utnyttjad blir den gemensamma fiskeripolitiken i stället symbol för mänsklighetens oförmåga och ekonomiska kortsiktighet.

Förslaget är omfattande. Vi har ännu inte hunnit gå igenom alla delar i detalj. På rådet kommer det att bli en första presentation. Det är först i höst som vi kommer att inleda artikelgenomgången av delarna i förslaget. Vi kommer att ha tid att återkomma till detta och gå igenom det tillsammans.

Inte desto mindre har vi synpunkter som jag tycker är värdefulla att framföra vid rådet. Först och främst kan vi glädjande nog konstatera att EU-kommissionens förslag innehåller många av de prioriteringar som regeringen har drivit under de senaste åren. Det är väl också ett kvitto på att den position som vi har lyckats uppnå med ett konstruktivt handlande

innebär att vi har lyckats vara med att få in de förslag som vi tycker är viktiga.

Jag har inte möjlighet att gå igenom hela förslaget. Det presenterades som sagt i onsdags. Vi kan hitta förslag om utkastförbud. Det är mycket viktigt och ett betydelsefullt ställningstagande från kommissionen. Förslaget innebär ett stegvis införande av förbudet, med olika tidpunkter för olika arter.

Vidare finns förslag om att MSY, maximum sustainable yield, ska följas och uppnås till år 2015 samt förslag om en ny beslutsprocess som minskar detaljregleringen på rådsnivå och därmed innebär ett ökat regionalt inflytande. Kommissionen föreslår också en rättvisare politik i fiskeriavtalen med tredjeländ.

Av det vi har kunnat se hittills tycker vi att mycket är bra. Allt är dock inte bra, bland annat saknar vi tydligare målsättningar för vad som händer efter 2015 när vi har uppnått MSY. Att utkastförbud införs över en period på tre år bör också ifrågasättas, även om vi är medvetna om att det finns tekniska problem med att införa det snabbt. Dessutom finns det förslag om att överföra rättigheter på nationell nivå som visserligen ska syfta till att minska storleken på vår överdimensionerade flotta inom EU men där det också kan finnas en oro för hur det påverkar inte minst det kustnära, småskaliga fisket och våra kustsamhällen.

Avslutningsvis har Sverige en tydlig progressiv linje jämfört med de flesta medlemsstaterna i unionen när det gäller den hållbara förvaltningen av havsresurserna. Det kommer att innebära att en av de viktigare uppgifterna för Sverige blir att se till att de här förslagen inte urvattnas. Det ställer också krav på att vi är konstruktiva och förhandlingsbara i förhållande till EU-kommissionen och de andra medlemsländerna då besluten tas med kvalificerad majoritet.

Dessa är de övergripande synpunkter som vi har på förslaget så här långt, utifrån vad vi har kunnat ta del av.

Anf. 90 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Tack, statssekreteraren! Det finns många bra uppfattningar som framförs i regeringens ståndpunkt. Jag vill dock betona några och kanske också förtydliga.

Vi delar regeringens uppfattning att ministerrådet ska fatta de strategiska besluten men att det är för mycket detaljorientering. Det respekterar vi. Vi vill gärna se att regionaliseringen påskyndas. Ett pilotprojekt kring Östersjön borde vara väldigt lämpligt att genomföra både när det gäller förvaltningsplaner och annat. Man skulle kunna få något slags pilotprojekt som är tydligt och stringent och som kan användas också på andra regioner i den resterande delen av EU.

Det andra som vi funderar över gäller utkastförbudet. Vi skulle gärna vilja ha ett utkastförbud redan 2012 när det gäller det pelagiska fisket. Det är en socialdemokratisk ståndpunkt.

Anpassning av fiskeflottan efter resurserna är något som regeringen har angett här. Det välkomnar vi.

Det som vi är lite bekymrade över handlar naturligtvis om att det är en för stor flotta. Detta har en stark politisk sprängkraft till exempel i Spanien och Portugal som är mycket beroende av EU-medel.

2010/11:45

15 juli

Vi tycker att Sverige, speciellt under det polska ordförandeskapet och i de framtida diskussionerna, verkligen ska betona omställningen och att fiskeflottan måste minska. Vi kan inte hela tiden understödja en fiskeflotta samtidigt som vi har problem med överfiske i andra sammanhang. Detta måste också kombineras med MSY. Det är helt ologiskt att vi betalar för i princip överfiske samtidigt som vi ställer krav på att vi ska ha maximum sustainable yield och hamna i ett läge där vi betalar med den ena handen och överfiskar med den andra. Det är viktigt.

Regeringen har skrivit här att man ska se över sin externa fiskeripolitik. Det är positivt. Jag tolkar det som att det är en koppling till den diskussion som vi har haft med till exempel São Tomé och Príncipe.

Jag utgår från att det är regeringens uppfattning att fortsatt göra på det sätt som vi har gjort nu, alltså att alltid vara kritisk till denna typ av avtal och verkligen skärskåda och analysera dem, ha en tydlig stringens och också ha en diskussion med riksdagen kring dessa frågor och framföra synpunkterna i alla sammanhang så att det blir ett tydliggörande. Dessa avtal är nämligen inte alltid av godo. I många stycken är de inte bra underbyggda. Vi har inte heller sett de socioekonomiska konsekvenserna i alla lägen av avtalen. Därför välkomnar vi detta. Men jag skulle vilja ha ett förtydligande. Vad är regeringens uppfattning i fråga om att se över sin externa fiskepolitik?

Anf. 91 WILLIAM PETZÄLL (SD):

Herr ordförande! Vi håller i stort sett med regeringen i fråga om ståndpunkterna. Men vi beklagar att kommissionen inte väljer, som det ser ut, att gå längre i sina förslag. Vi har några synpunkter som jag skulle vilja passa på att lyfta fram redan nu.

När det gäller hållbarheten kan vi tänka oss att stödja förslag som går ut på att inget fiske eller ett minskat fiske ska ske om inte tillräckliga data finns. Även förbud mot utkast välkomnas från vår sida.

När det gäller insamlandet av data anser vi att bättre åtgärder måste till för att få fiskenäringen att vilja bidra. Kommissionen har förvisso antagligen rätt i sin tes om att överförbara fiskerättigheter kan bidra till en minskning av fiskeflottan. Men vi ser även risker i detta genom att man kan få en ännu större rovdrift i och koncentration av fiskenäringen.

Jag vill också passa på att förtydliga att vi i grund och botten är skeptiska till alla former av subventioner som fiskenäringen ges. Vi vill till exempel se en utfasning av bränslesubventioner.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Vi kan göra en halvhalt här så att statssekreteraren kan svara på de frågor som har ställts i dessa två inlägg.

Anf. 93 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Jag tackar för synpunkterna och konstaterar att de i stor utsträckning sammanfaller med de uppfattningar som regeringen har.

Det jag kan konstatera och förtydliga vad gäller tredjelandsavtalen är att det är en viktig fråga för regeringen som vi konstant har följt upp, och vi har framfört de svenska synpunkterna om att vi vill ha förbättringar och förtydliganden i fråga om dem. Detta är ett viktigt skede eftersom det i samband med denna grundförordning finns möjlighet att förtydliga

innehållet i dessa avtal. Det har varit en brist under den senaste tioårsperioden att den grunden inte har funnits att framföra synpunkter på detta.

I de underlag som nu finns står det att dessa avtal ska gälla där det finns ett överskott och att det ska vara i enlighet med MSY och att ersättningen ska gå till uppbyggnad av den lokala kapaciteten. Det är något som vi välkomnar, och det är något som vi nog kommer att följa upp i den fortsatta diskussionen eftersom det krävs förbättringar när det gäller dessa avtal. Det är regeringens uppfattning.

Frågan om bränslesubventioner ligger inte inom den gemensamma fiskepolitiken, utan den ligger vid sidan av. Det berör bland annat bränsle till handelsflottan och även till flygtrafik, så det är inte en del i fiskeripolitiken.

Anf. 94 BODIL CEBALLOS (MP):

I dag har 72 procent av EU:s fiskebestånd försvunnit. Om man fortsätter med dagens fiskeripolitik kommer 90 procent att ha försvunnit om tio år enligt den enda svenska EU-parlamentarikern i fiskeriutskottet, Isabella Lövin från Miljöpartiet.

Hon skickade ut ett pressmeddelande till oss i onsdags när förslaget kom. Hon menar att det inte räddar fisken även om det naturligtvis finns en del som är bra i förslaget. Men fiskeripolitiken borde utgå från att bestånden ska återhämta sig så att vi även på sikt kan äta fisk. Den borde också utgå från att rädda det kustnära fisket och de arbetstillfällen som det faktiskt ger. Den fiskeripolitik som vi har i dag har egentligen kanske sett till att färre fiskare än tidigare har möjlighet att försörja sig, inte minst i södra Europa där många tidigare livnärde sig på det kustnära fisket men inte längre kan göra det.

Det som hon är mycket kritisk till är till exempel förslaget om fiskekvoter som kan säljas, ungefär som om det var utsläppsätter. Jag skulle vilja höra hur regeringen ser på det förslaget. Risken är att man så att säga skänker bort utsläppsätter till dem som redan fiskar mycket och bidrar till överfisket mer än övriga. Jag skulle vilja veta regeringens uppfattning om detta. Om jag ska kunna stödja regeringens fortsatta arbete i denna fråga måste jag veta vad ni tycker.

Vi menar i stället att man ska tilldela dessa rättigheter kanske baserat på vilka metoder som är skonsamma mot miljön och som bidrar till att skapa fler jobb i stället för tvärtom. Det är vår utgångspunkt om man ska ha någon form av kvotsystem eller tilldelning av fiskerätter.

När det gäller stöd till sektorn går det i dag mycket pengar till att stötta den, och det bidrar till överfisket. På vilket sätt kan man komma åt det?

En annan sak som är stor och som inte alls tas upp här är det illegala fisket. Hur ska man komma till rätta med det? Den största hamnen för illegalt fiske är Las Palmas på Kanarieöarna. Dit kommer oerhörda mängder illegalt fiskad fisk. Hur har man försökt jobba för att minska det rovfisket?

Anf. 95 JENS HOLM (V):

Detta kom för bara några dagar sedan, och vi har inte hunnit ha några överläggningar i miljö- och jordbruksutskottet. Rent formellt får ni därför

2010/11:45

15 juli

se det som jag säger som ett medskick. Jag förutsätter att vi kommer att fortsätta att bereda denna fråga.

Pyry Niemi var inne på partnerskapsavtalen. Eskil Erlandsson sade i sin debattartikel i går att han är kritisk till dem. Statssekreteraren säger här att man vill förbättra och förtydliga. Det är steg i rätt riktning, men risken är stor för att dessa avtal kommer att finnas kvar och fortsätta att åsamka fattiga länder i Afrika stor skada. Jag tycker att utgångspunkten ska vara att man ska hjälpa dessa länder att bygga ut en lokal fiskeförädlings, inte att våra fiskeflottor – det handlar om över 700 båtar – ska kunna åka runt och fiska upp fisken i deras vatten.

En dimension som inte har tagits upp är vattenbruket, alltså fiskodlingar. Det står på s. 6 och 7 i förslaget att man vill ge stöd till etablerandet av nya fiskodlingar. Det är jag tveksam till, och jag tycker att Sverige borde agera mot det. Det står att det ska vara hållbara metoder, men vi vet hur det kan bli i praktiken. Norge har gigantiska fiskodlingar. Det kan de i praktiken ha eftersom de har ett gigantiskt hav utanför landet. Men hur skulle det fungera i Östersjön? Det skulle bli ännu mer övergödning och stora problem.

Vi är emot subventioner över lag. Det är vi alla här. Då ska vi inte stödja införandet av nya subventioner till nya verksamheter. Det är steg i fel riktning.

Vi i Vänsterpartiet är också kritiska och skeptiska till överförbara fiskerättigheter. Landsbygdsministern uttryckte en stor skepsis mot det i sin debattartikel i går på DN Debatt. Men jag kan inte se att Sverige säger att man är motståndare till det. Erlandsson säger bara att han vill förändra detta så att det ska gynna kustsamhällena, alltså det lokala och kustnära fisket. Men jag tycker att man får vara lite tydligare här i EU-nämnden. Vill ni ha det eller inte? Om ni vill ha det, på vilket sätt ska det då förändras?

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Det är klart att vi i nämnden tycker att det är viktigt att denna fråga diskuteras i miljö- och jordbruksutskottet så snart som möjligt, precis som några här har varit inne på. Det underlättar väsentligt för oss.

Nu har det bara tagits upp fiskesynpunkter här. Men Sveriges regering och riksdag har också en annan fråga att fundera över, nämligen hur man främjar Islands EU-medlemskap. Då är min fråga hur detta förslag rimmar med Islands önskemål i dessa förhandlingar och hur Sverige avser att tillsammans med Danmark och Finland fungera som ombud för Island och isländska intressen i de fortsatta förhandlingarna.

Anf. 97 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Jag ska försöka svara på frågorna. När det gäller de överförbara kvoterna kan vi alla konstatera att EU har för många fartyg som fiskar, vart och ett för lite. Men totalt sett innebär det ett för stort tryck på resursen. För att minska storleken på flottan föreslår EU-kommissionen ett införande av obligatoriska överförbara fiskerättigheter för alla trålfartyg samt för alla fartyg över tolv meter. Det kan vara värt att notera och förtydliga att detta är obligatoriskt endast på nationell nivå. Det är inte överförbart mellan länderna enligt förslaget från kommissionen.

Även om vi med detta förslag ser nyttan med att få ned den kroniska överkapaciteten är vi oroade över vad det skulle kunna få för konsekvenser inte minst för det kustnära fisket. I dag har vi inte tillräcklig kunskap för att se exakt vad förslaget innebär och vilka konsekvenser det kommer att få. Därför har vi ett behov av att analysera det ytterligare. Det är då angeläget att ha konkreta förslag på hur man annars kan minska denna flotta.

Vi avser att så snart som möjligt återkomma till en diskussion med riksdagen och miljö- och jordbruksutskottet. Ansatsen att hitta en metod för att minska den totala fiskeflottan är angelägen, och det är någonting som vi ska försöka bidra till och inte hamna i en situation där vi motverkar det.

När det gäller stöd till sektorn, som Bodil Ceballos tog upp, är regeringens linje att vi ska stoppa allt kapacitetshöjande stöd till Europas fiskeflottor. Subventioner och andra stöd till flottan har inneburit att alltför många fartyg har fångat för lite fisk, som nämndes tidigare. Därför har vi drivit frågan om ett upphörande av all stödfinansiering som kan påverka och öka den redan överdimensionerade flottan. Där har vi en sak som vi måste analysera noggrannare i förslaget eftersom vi inte anser att det tydligt framgår hur det är tänkt att utformas. Vi behöver ett förtydligande av vad man har tänkt. Vi har en kritisk inställning till hur detta är tänkt och att denna typ av stöd ska finnas över huvud taget.

Det ställdes en fråga om illegalt fiske. Det regleras vid sidan av fiskeripolitiken. Vi har två förordningar. Vi har en kontrollförordning som reglerar fisket inom EU. Vi har även en förordning om reglerad import av fisk till EU där det ställs krav på att den fisk som importeras hit ska ha fångats på ett lagligt sätt och kontrollerats. Landet där fisken har landats ska ha en relevant kontroll. Det är reglerat i dessa två förordningar.

ITQ har vi tagit upp. Jag nämnde tidigare partnerskapsavtalen och vår syn på dem.

Vi har också en skeptisk syn på stödet till vattenbruk. Det är på olika sätt angeläget att stödja ett vattenbruk. Musselodling, som vi har kunnat se i Sverige, har en positiv effekt på Östersjön. I det fallet skulle det kunna vara bra. Vi har ett liknande exempel i norra Sverige där det kan bli positiva effekter för vattenmagasinen av vattenbruk. I det fallet kan det vara bra. Men det ska inte ske med ett ekonomiskt stöd. Vad vi hittills har kunnat se finns det inte uttryckt i texten att det ska vara ett ekonomiskt stöd. Men jag tar med mig denna fråga. Det är någonting som vi måste följa upp.

Den sista frågan från ordföranden om medlemsförhandlingarna är ytterst relevant. Vår bedömning hittills är att en utformning av fiskeripolitiken handlar om en generell syn på att vi ska ha ett hållbart fiske och hur besluten ska fattas för att uppnå det fisket. Det har inte någon direkt koppling till de isländska medlemskapsförhandlingarna. Där antas det i högre grad kunna handla om kvoter och fördelning av dem. Den delen av förhandlingarna med Island har ännu inte öppnats.

Från den svenska regeringens sida arbetar man med att kunna stödja och möjliggöra ett medlemskapsförfarande. Bedömningen är att den gemensamma fiskeripolitiken inte på ett direkt sätt påverkar medlemskapsförhandlingarna. Det är den bedömning som vi hittills har kunnat göra.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Jag måste ändå ställa en fråga. På vilket sätt försöker ni ta hand om isländska synpunkter? Detta är identifierat som det absolut viktigaste politikområdet av islänningarna själva. I så fall måste Sverige tillsammans med de andra nordiska länderna undersöka vad islänningarna tycker och vilka synpunkter de har och väga in det i den svenska politiken. Regering och riksdag har det som ett viktigt Europapolitiskt mål att Island ska vara med. Det handlar alltså inte bara om fisk.

Anf. 99 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Det är något som vi tar till oss. Vi har kontakter med Island. Just förhandlingarna om fiskedelen i Islands medlemskapsavtal har inte öppnats än. Det finns därför inte några klargjorda positioner från isländsk sida i detta. Men självklart är det någonting som vi följer. Det är en viktig del och kan kanske bedömas bli en av de viktigaste delarna i de isländska medlemskapsförhandlingarna.

Det är sannolikt två delar i detta. Det är kvoter och fördelning av resurser, som inte ingår i just den gemensamma fiskeripolitiken, och hur besluten fattas samt målsättningen med fiskeripolitiken. Det är möjligen två olika delar. Det är en viktig fråga som vi självklart tar till oss och som jag tar med mig i arbetet. Det gäller även den gemensamma fiskeripolitiken.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar genom att säga att detta är en första diskussion och en första presentation. Det finns tillfällen att återkomma med ytterligare synpunkter, i första hand i miljö- och jordbruksutskottet men sedan naturligtvis också i EU-nämnden.

För dagen finns det stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkten om den nya fiskeripolitiken.

Vi går vidare till Övriga frågor. Vill statssekreteraren säga något under den punkten?

Anf. 101 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Vi har fått ytterligare en Övrig fråga. Sedan tidigare har vi en fråga om slutsatser från expertgruppen för nötkött. Det är en presentation av kommissionen. Det är fortfarande okänt vilka slutsatser kommissionen drar av de diskussioner som har förts i expertgruppen. Slutsatserna kommer att presenteras första gången på mötet. Därför kan jag inte nu uttala mig om denna dagordningspunkt.

Vi har också fått kännedom om ytterligare en punkt från Förenade kungariket. De vill presentera en rapport om förenkling. Jag har inte heller där något underlag för att kunna uttala mig ytterligare om den frågan.

Anf. 102 BODIL CEBALLOS (MP):

Det står att syftet med expertgruppen för nötkött, i likhet med tidigare grupper för mjölk- och grissektorn, har varit att inventera möjligheten att bättre kunna stödja näringen.

Om man tänker till exempel på boskapsuppfödningens konsekvenser för klimatet och för miljön i stort undrar jag om man har haft med sådana synpunkter i de tidigare rapporterna och om det kommer att finnas med framöver.

2010/11:45

15 juli

Anf. 103 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Vi har inte sett någon slutsats från dessa grupper. Jag har därför ingen information om vad detta kan innehålla.

Låt mig även nämna att det på mötet ska föras en lunchdiskussion om biomassa. Jag kan bara nämna att vi välkomnar det polska ordförandeskapets initiativ att diskutera en produktion av biomassa. Vi ser det som en viktig fråga.

Jag vill informera nämnden om att det polska ordförandeskapet i morgon anordnar ett seminarium om biomassa från jordbruket. Det seminariet kommer att ligga till grund för lunchdiskussionen på rådet. Vi vet inte hur utfallet av seminariet blir, utan vi får förhålla oss till det när vi får kännedom om resultatet från helgens seminarium.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under Övriga frågor och tackar företrädarna från Landsbygdsdepartementet för i dag.

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	2
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 JENS HOLM (V)	2
Anf. 5 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	3
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 7 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 9 BO BERNHARDSSON (S)	5
Anf. 10 BODIL CEBALLOS (MP)	5
Anf. 11 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	6
Anf. 12 KARL SIGFRID (M)	7
Anf. 13 JENS HOLM (V)	7
Anf. 14 WILLIAM PETZÄLL (SD).....	7
Anf. 15 KENNETH G FORSLUND (S).....	7
Anf. 16 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	7
Anf. 17 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	8
Anf. 18 BO BERNHARDSSON (S)	9
Anf. 19 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	9
Anf. 20 BO BERNHARDSSON (S)	9
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 22 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	10
Anf. 23 Politiskt sakkunnig JOHAN SANDBERG	10
Anf. 24 BO BERNHARDSSON (S)	10
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 26 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	10
Anf. 27 JENS HOLM (V)	11
Anf. 28 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	11
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 30 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	12
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 32 Statssekreterare OSCAR WÅGLUND SÖDERSTRÖM.....	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	12
2 § Utrikes frågor	13
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 35 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	13
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	13

Anf. 37	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	13
Anf. 38	BODIL CEBALLOS (MP).....	14
Anf. 39	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 40	WILLIAM PETZÄLL (SD)	15
Anf. 41	JENS HOLM (V)	15
Anf. 42	KENNETH G FORSLUND (S)	16
Anf. 43	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	16
Anf. 44	BODIL CEBALLOS (MP).....	17
Anf. 45	JENS HOLM (V)	18
Anf. 46	KENNETH G FORSLUND (S)	18
Anf. 47	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	18
Anf. 48	BODIL CEBALLOS (MP).....	18
Anf. 49	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	19
Anf. 50	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 51	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	19
Anf. 52	KENNETH G FORSLUND (S)	22
Anf. 53	WILLIAM PETZÄLL (SD)	22
Anf. 54	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	23
Anf. 55	WILLIAM PETZÄLL (SD)	23
Anf. 56	BODIL CEBALLOS (MP).....	23
Anf. 57	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	23
Anf. 58	BODIL CEBALLOS (MP).....	24
Anf. 59	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 60	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	24
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 62	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	25
Anf. 63	WILLIAM PETZÄLL (SD)	25
Anf. 64	KENNETH G FORSLUND (S)	25
Anf. 65	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	26
Anf. 66	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 67	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	26
Anf. 68	ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 69	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	27
Anf. 70	ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 71	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	27
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	27

3 § Jordbruk och fiske.....28

Anf. 73	ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 74	JENS HOLM (V)	28
Anf. 75	ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 76	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	28
Anf. 77	ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 78	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	28
Anf. 79	ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 80	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	29
Anf. 81	ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 82	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	29
Anf. 83	JENS HOLM (V)	29
Anf. 84	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	29
Anf. 85	ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 86	JENS HOLM (V)	30

2010/11:45

15 juli

2010/11:45
15 juli

Anf. 87	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	30
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 89	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	30
Anf. 90	PYRY NIEMI (S).....	31
Anf. 91	WILLIAM PETZÄLL (SD).....	32
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 93	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	32
Anf. 94	BODIL CEBALLOS (MP)	33
Anf. 95	JENS HOLM (V)	33
Anf. 96	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 97	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	34
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 99	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	36
Anf. 100	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 101	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	36
Anf. 102	BODIL CEBALLOS (MP)	36
Anf. 103	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	37
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	37